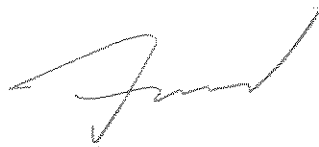

Audit & Business Advisory

Оператор на електропреносниот систем на Република Северна Македонија
Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување
со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје
Operatori i sistemit elektrotansmetues i Republikës së Maqedonisë së Veriut
Shoqëri aksionare për transmetim të energjisë elektrike dhe menaxhim
me sistemin elektroenergetik, në pronësi shtetërore, Shkup
СКОПЈЕ - ШКУП

Примено:		22.05.2023	
Редовно:			
Орг. Единица Njësia Org.	Број Numer	Прилог Shtojcë	Вредност Vlera
05	3220/2		

АД МЕРСО, Скопје

Посебни финансиски извештаи за
годината што завршува на 31
декември 2022 година и

Извештај на независните ревизори

A member of

mgj worldwide

Содржина

Страна

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

1

ПОСЕБНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

- Посебен извештај за финансиска состојба

6

- Посебен извештај за сеопфатна добивка

7

- Посебен извештај за промените во капиталот

8

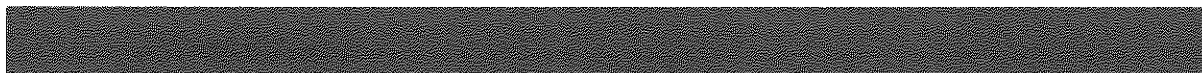
- Посебен извештај за паричните текови

9

- Белешки кон посебните финансиски извештаи

10

- Прилози

До:
Раководството и Акционерите на
АД МЕПСО, Скопје

Извештај на независните ревизори

Извештај за посебните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните посебни финансиски извештаи на АД МЕПСО, Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од посебниот извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2022 година и посебниот извештај за сеопфатната добивка, посебниот извештај за промените во капиталот и посебниот извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на Раководството за посебните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие посебни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на посебни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие посебни финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали посебните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во посебните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално погрешно прикажување во посебните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на посебните финансиски извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на посебните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

1. Како што е објавено во Белешката 6 кон придружните посебни финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2022 година, нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата изнесува 8.372.392 илјади денари. Дополнително, како што е објавено во белешка 15 кон посебните финансиски извештаи, Друштвото има евидентирано ревалоризациони резерви на износ од 60.903 илјади денари како и останат капитал на износ од 296.913 илјади денари кои произлегуваат како резултат на Планот на делба на АД за производство, пренесување и дистрибуција на електрична енергија Електростопанство на Македонија. Понатаму, како што е тоа подетално објавено во Белешка 2.3 кон придружните посебни финансиски извештаи, кога сметководствената вредност на средството е зголемена како резултат на ревалоризација, зголемувањето треба да биде признаено во останатиот извештај за сеопфатна добивка и акумулиран во главнината под насловот ревалоризациони вишоци. Друштвото за времетраењет на користењето на средствата на недвижности, постројки и опрема нема извршено пренос на вишоците на ревалоризација кои треба да се пренесат во акумулирани добивки. Пренесувањата од вишоци од ревалоризација во задржана добивка не се прават преку добивката или загубата за годината туку низ останата сеопфатна добивка.

Поради горенаведеното, ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата набавени пред 01 јануари 2005 година како и ревалоризационите резерви и останатиот капитал, согласно Планот за делба, и било какви корекции кои би биле неопходни да бидат направени заради усогласување со барањата на сметководствената рамка погоре опишана, би можеле да имаат материјално значаен ефект врз посебните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

- Како што е понатаму објавено во Белешката 6 кон придружните посебни финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2022 година инвестициите во тек и дадените аванси изнесуваат 1.926.961 илјади денари. Врз основа на спроведените процедури, констатиравме дека на датумот на известување дел од инвестициите во тек на износ од 309.986 илјади денари, се веќе ставени во употреба и генерираат приходи за Друштвото, без притоа да бидат признаени соодветните расходи кои треба да се спротивстават на овие приходи. Истите не се соодветно рекласифицирани и признаени во ставките на недвижностите, постројките и опремата, односно за нив не е пресметан и признаен трошок за депрецијација во претходните периоди како и за тековната 2022 година, кој износ би можел да има материјално значајно влијание врз посебните финансиски извештаи на Друштвото за годината која заврши на 31 декември 2022 година.
- Врз основа на спроведените процедури констатиравме дека на датумот на известување 31 декември 2022 година, Друштвото нема извршено усогласување на регистарот на основни средства и сметководствената евиденција на недвижностите (земјишта и градежни објекти) со податоците според имотните листови од Катастарот на недвижности. Како резултат на тоа, не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на комплетноста и точноста како и правата и обврските на евидентираниите недвижности на Друштвото со состојба на 31 декември 2022 година.

Поради горенаведените причини, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со состојба на 31 декември 2022 година.

2. Како што е објавено во Белешката 13 кон придружните посебни финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2022 година побарувањата од купувачи изнесуваат 1.382.166 илјади денари, нето од резервацијата поради нивно обезвреднување во износ од 949.819 илјади денари. Врз основа на спроведените испитувања, утврдивме дека за значаен дел од овие побарувања во износ од 425.650 илјади денари постои значителен ризик од ненаплатливост поради нивната застареност. Друштвото не изврши проценка на наплатливоста на овие побарувања согласно прифатената сметководствена политика објавена во Белешката 2.8 и понатаму во Белешката 2.10 кон придружните посебни финансиски извештаи ниту пак призна било какво резервирање поради нивно обезвреднување. Поради природата на сметководствените и другите информации, ние не бевме во состојба да направиме сопствена проценка и да утврдиме дали е потребна дополнителна резервација поради обезвреднување на овие побарувања која би можела да има материјално значаен ефект врз посебните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

3. Како што е објавено во Белешката 2.18 кон придружните посебни финансиски извештаи Друштвото исплаќа на вработените посебна минимална сума за отпремнина при пензионирањето, согласно соодветните домашни законски одредби. На 31 декември 2022 година Друштвото нема пресметано и признаено во посебните финансиски извештаи резервирање за правата на вработените за отпремнини и јубилејни награди. Поради недостаток на доволно соодветни податоци и информации не бевме во состојба да направиме сопствена проценка на потребните резервации опишани погоре, кои би можеле да имаат материјално значаен ефект врз посебните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022.

4. Како што е објавено во Белешка 27 кон посебните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2022 година, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат вкупно 222.861 илјади денари и за кои спорови не е признаена соодветна резервација од потенцијални загуби. Истата би можела да има материјално значаен ефект врз посебните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2022. Според проценките на Раководството, и покрај постоењето на ризик од потврдена и признаена соодветна резервација, поради фактот што судските спорови се незавршени односно не се донесени правосилни судски одлуки, како и минатата пракса за голема неизвесност во исходот од споровите.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

Мислење со резерва

Наше мислење е дека, освен за можните ефекти од прашањата на кои се укажува во пасусот „Основа за мислење со резерва“, придружните посебни финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на АД МЕПСО Скопје на ден 31 декември 2022 година, како и резултатот од неговото работење и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на посебен годишен извештај за работењето на Друштвото за 2022 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на посебниот годишен извештај, со историските финансиски информации објавени во посебната годишна сметка и посебните ревидирани финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2022, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски информации објавени во посебниот годишен извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2022.

А&БА Грууп довел, Скопје

Овластен ревизор

Бојан Петрески

19 април 2023 година

Управител

Бојан Петрески

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
За годината која завршува на 31 декември 2022
Во илјади денари

	Белешка	2022	2021
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	8.372.392	8.042.841
Нематеријални средства	7	40.578	45.123
Вложувања во подружници	8	142.288	142.288
Вложувања во придружни друштва	9	4.449	4.449
Финансиски средства расположливи за продажба	10	2.460	2.460
		8.562.167	8.237.161
Тековни средства			
Финансиски побарувања	11	40.058	35.931
Залихи	12	52.325	54.922
Побарувања од купувачи и останати побарувања	13	2.658.267	3.292.434
Парични средства и парични еквиваленти	14	2.195.856	1.603.794
		4.946.506	4.987.081
Вкупно средства		13.508.673	13.224.242
Капитал и обврски			
Капитал			
	15		
Акционерски капитал		3.059.393	3.059.393
Резерви		3.273.516	3.215.499
Останат капитал		296.913	296.913
Нераспределена добивка		1.512.318	330.598
		8.142.140	6.902.403
Обврски			
Нетековни обврски			
Обврски по кредити	16	1.568.208	1.480.841
Разграничени приходи од донации	17	1.044.299	903.322
		2.612.507	2.384.163
Тековни обврски			
Обврски по кредити	16	308.798	344.751
Обврски кон добавувачи и останати тековни обврски	18	2.422.824	3.513.571
Обврски за данок на добивка		22.404	79.354
		2.754.026	3.937.676
Вкупно обврски		5.366.533	6.321.839
Вкупно капитал и обврски		13.508.673	13.224.242

Белешките претставуваат составен дел на посебните финансиски извештаи

Овие посебни финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на ден 14 март 2023 година и потпишани во негово име од:

Г-дин Сурија Рашиди
 Генерален директор

М-р Љупчо Зиков
 Директор,
 Сектор за финансиски работи

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА
За годината која завршува на 31 декември 2022
Во илјади денари

	Белешка	2022	2021
Приходи од продадена електрична енергија	19	12.195.100	7.897.599
Останати оперативни приходи	20	138.507	216.088
		12.333.607	8.113.687
Намалено за:			
Набавна вредност на продадена електрична енергија	21	(1.654.448)	(1.854.137)
Производствени и системски загуби на елек. енергија		(6.134.953)	(3.181.419)
Потрошени материјали	22	(108.203)	(83.629)
Трошоци за вработени	23	(518.665)	(524.968)
Амортизација и депрецијација	6, 7	(465.177)	(450.537)
Останати оперативни расходи	24	(2.055.776)	(1.819.917)
Оперативна добивка/(загуба)		1.396.385	199.080
Приходи од финансирање	25	61.586	20.761
(Расходи) од финансирање	25	(67.476)	(43.624)
(Расходи) од финансирање, нето		(5.890)	(22.863)
Добивка/(Загуба) пред оданочување		1.390.495	176.217
Данок на добивка	26	(150.758)	(118.199)
Добивка/(Загуба) за финансиската година		1.239.737	58.018
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна добивка/(загуба) за годината		1.239.737	58.018
Добивка расположлива за сопствениците на Друштвото		-	-
Вкупна сеопфатна добивка/(загуба) расположлива за сопствениците на Друштвото		1.239.737	58.018

Белешките претставуваат составен дел на посебните финансиски извештаи

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ
За годината која завршува на 31 декември 2022
Во илјади денари

	Акционерски капитал	Резерви	Останат капитал	Нераспределена добивка	Вкупно
На 01 јануари 2022 година	3.059.393	3.215.499	296.913	330.598	6.902.403
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	2.901	-	(2.901)	-
Издвојување на резерви за инвестиции	-	55.116	-	(55.116)	-
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	-	<i>58.017</i>	-	<i>(58.017)</i>	-
Добивка за годината	-	-	-	1.239.737	1.239.737
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	-	<i>1.239.737</i>	<i>1.239.737</i>
На 31 декември 2022 година	3.059.393	3.273.516	296.913	1.512.318	8.142.140
На 01 јануари 2021 година	3.059.393	3.215.499	296.913	272.580	6.844.385
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-	-
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	-	58.018	58.018
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	-	<i>58.018</i>	<i>58.018</i>
На 31 декември 2021 година	3.059.393	3.215.499	296.913	330.598	6.902.403

Белешките претставуваат составен дел на посебните финансиски извештаи

ПОСЕБЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината која завршува на 31 декември 2022
Во илјади денари

	Белешка	2022	2021
Оперативни активности			
Добивка / (Загуба) пред оданочување		1.390.495	176.217
<i>Усогласување за:</i>			
Депрецијација на недвижности, постројки и опрема	6	459.399	444.759
Амортизација на нематеријални средства	7	5.778	5.778
Приходи од амортизација на донации	17	(39.651)	(26.670)
Расход од вредносно усогласување на поб.од купувачи	24	-	930.115
Стектати средства преку наплата на побарувања	20	-	(26.294)
Нето отпишана вр. а недвижности постројки и опрема	24	52	580
Вредносно усогласување на залихата		-	209
Приходи од камати	25	(46.540)	(11.320)
Расходи по камати	25	54.099	34.708
Добивка пред промени во обртни средства		1.823.632	1.528.082
<i>Промени во обртните средства:</i>			
Залихи		2.597	1.956
Побарувања од купувачи и останати побарувања		634.167	(3.257.093)
Обврски кон добавувачи и останати обврски		(1.090.747)	2.720.822
Оперативна добивка по промени во обртните средства		1.369.649	993.767
(Платени) камати		(54.099)	(34.708)
Приливи од камати		-	11.320
(Платен) данок од добивка		(207.709)	(2.876)
Нето парични текови од оперативни активности		1.107.841	967.503
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(790.234)	(438.096)
Примени/(дадени) финансиски позајмици		(4.127)	-
Приливи по камати		46.540	-
Нето парични текови од инвестициони активности		(747.821)	(438.096)
Финансиски активности			
Примени донации		180.628	-
Приливи на кредити		443.799	43.737
(Отплата на) кредити		(392.385)	(350.152)
Нето парични текови од финансиски активности		232.042	(306.415)
Нето промени кај паричните с-ва и еквиваленти		592.062	222.992
Парични средства и еквиваленти на почетокот		1.603.794	1.380.802
Парични средства и еквиваленти на крајот	13	2.195.856	1.603.794

Белешките претставуваат составен дел на посебните финансиски извештаи

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Оператор на електропреносниот систем на Македонија, акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје или скратено АД Мепсо, Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“) е основано како акционерско друштво во државна сопственост со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е ул. „Максим Горки“ бр 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија.

Друштвото е едно од правните следбеници на АД Електростопанство на Република Македонија (во понатамошниот текст „ЕСМ“) и е основано во согласност со Законот за преобразба на Електростопанство на Македонија, акционерско друштво за производство, пренос и дистрибуција на електрична енергија во државна сопственост. Друштвото започна со своите деловни активности на 1 јануари 2005 година. Основна дејност на Друштвото е пренос на електрична енергија, управување со електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија во земјата.

Со измените во Законот за енергетика, почнувајќи од 05 септември 2008 година, Друштвото ја изгуби функцијата за снабдување на големите потрошувачи со енергија, бидејќи таа функција и лиценца премина на производствената компанија ЕЛЕМ АД Скопје. Друштвото се дефинира како оператор на преносниот систем и врши пренос на електрична енергија.

Заклучно со 31 декември 2022 година Друштвото има 613 вработени (31 декември 2021: 652 вработени).

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие посебни финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основа за подготовка

Овие посебни финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РСМ“ бр. 28/2004 ... 120/2018) и Правилникот за водење сметководство („Службен весник на РСМ“ бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 20 декември 2010 година и бр. 107 од 10 август 2011 година). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**Основа за подготовка (продолжува)**

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие посебни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Друштвото е основач и 100% сопственик на друштвото МЕМО ДООЕЛ Скопје, кое е основано на ден 31 август 2018 година со основачки влог од 115.743 илјади денари. Во текот на 2019 година, Друштвото изврши зголемување на влогот во друштвото МЕМО ДООЕЛ Скопје преку непаричен влог - опрема и нематеријални средства по проценета вредност во вкупен износ од 26.545 илјади денари, и со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година вложувањето изнесува 142.288 илјади денари (види Белешка 8). Овие финансиски извештаи претставуваат посебни финансиски извештаи и не ги вклучуваат финансиските извештаи на неговата подружница (види исто Бел. 2.6).

Овие посебни финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година. Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари („МКД“ или „денар“), кој е функционална и известувачка валута на Друштвото. Освен каде што е поинаку наведено, тековните и споредбените податоци прикажани во овие посебни финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Трансакции во странска валута (продолжува)

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во илјади денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од деноминирањето на износите во странска валута, се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2022	31 декември 2021
1 ЕУР	61,4932 денари	61,6270 денари
1 УСД	57,6535 денари	54,3736 денари
1 GBP	69,3350 денари	73,4267 денари
1 ЦХФ	62,4487 денари	59,4683 денари

2.3. Недвижности, постројки и опрема

Признавање и мерење

Недвижностите, постројките и опремата набавени пред 01 јануари 2005 година се искажани според претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација. Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана вредност утврдена со примена на официјално објавени коефициенти од страна на Државниот завод за статистика во периодот пред 01 јануари 2005 година.

Недвижностите, постројките и опремата набавени по 01 јануари 2005 година се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Трошоците за средства изградени во сопствена режија ги вклучуваат трошоците за материјали и директна работна сила, како и останатите трошоци настанати за нивно доведување до употребна состојба и трошоците за нивно демонирање и отстранување од локацијата на која се поставени. Кога делови од ставките на недвижностите, постројките и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите, постројките и опремата.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од средство од недвижностите, постројките и опремата се признаваат во сегашната вредност на тоа средство доколку е веројатно дека Друштвото ќе има идни економски користи од тој дел и доколку неговата вредност може да се измери веродостојно. Сите останати издатоци за секојдневно одржување на недвижностите, постројките и опремата се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка во моментот на настанување.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Депрецијација

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите, постројките и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Згради	33-40 години
Мебел и опрема	4-20 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

Ревалоризација

Недвижностите, постројките и опремата беа ревалоризирани во годините пред 01 јануари 2005 година на крајот на секоја година со примена на официјално објавени статистички коефициенти на растезот на цените на индустриските производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на акумулираната исправка на вредноста. Ефектот на ревалоризацијата се признаваше како ревалоризациска резерва во рамките на капиталот.

2.4. Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи пропорционална метода во текот на период од пет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи пропорционална метода во текот на период од пет години.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.5. Обезвреднување на нефинансиските средства**

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од можни обезвреднувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ го претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи кои се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа невозможно, за целата група на средства која генерира готовина. Со состојба на 31 декември 2022 година, не постојат индикатори за намалување на вредноста како резултат на оштетување (економско, техничко-технолошко, пазарно и сл.) на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства.

2.6. Вложувања во подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или преземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето.

2.7. Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Друштвото одобрува пари или услуги директно на комитенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмвачите.

Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања, дадени позајмици, како и парични средства и еквиваленти.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетното признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на Извештајот на финансиската состојба.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни средства, кои се класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Друштвото има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Друштвото продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на Извештајот на финансиската состојба.

Иницијално признавање и депривавање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето - датум на кој што Друштвото се обврзува да го купи или продаде средството. Кредитите и побарувањата се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственост.

Последователно мерење

По почетното признавање, Друштвото ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и расположливите за продажба финансиски средства, по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**Финансиски средства (продолжува)**

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиска состојба. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани до доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради обезвреднување.

Реализираните добивки и загуби како и нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат. Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од обезвреднување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите. При продажба или обезвреднување на финансиските средства расположливи-запродажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.8. Обезвреднување на финансиски средства*Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**Обезвреднување на финансиски средства (продолжува)****Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност (продолжува)**

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Загубата поради обезвреднување на сопственичките вложувања, призната во тековните добивки или загуби, последователно не се анулира, а секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.9. Залихи

Залихите се вреднуваат по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за доработка и продажба.

2.10. Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради обезвреднување. Резервирање поради обезвреднување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на побарувања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање, како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се обезвреднети.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2022****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)****Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања (продолжува)**

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентирианиот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентирианиот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековниот Извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.11. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на набавка.

2.12. Капитал, резерви и плаќања за дивиденди*(а) Акционерски капитал*

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(в) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надоместоци се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надоместоци се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки согласно законската регулатива и одлуките на Друштвото, ревалоризациони резерви, создадени од ревалоризацијата на основните средства во минати години и останат капитал создадени со поделбата на АД Електростопанство на Република Македонија и формирањето на АД МЕПСО Скопје, како и останати резерви по одлука на Раководството на Друштвото.

(д) Акумулирани добивки/(загуби)

Акумулираните добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.13. Финансиски обврски**

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од позајмици, обврски кон добавувачи и останати обврски.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трансакционите трошоци. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има неусловено право за подмирување на обврската за не помалку од 12 месеци од датумот на известување. Позајмиците се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Тие се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.14. Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансискиот наем кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и користите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем, во кој случај депрецијацијата ќе биде пресметана во согласност со МСС 16 Недвижности, Постројки и Опрема и МСС 38 Нематеријални средства.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок во добивки или загуби по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Однапред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.15. Трошоци за позајмување**

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во тековните добивки или загуби во периодот во кој настанале.

2.16. Тековен и одложен даночен расход

Тековниот даночен расход, по стапка од 10%, се пресметува на добивката за периодот која се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи зголемена за непризнаените расходи за даночни цели, коригирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи.

Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Северна Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда. Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулираните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во тековни добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат во сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во останата сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.17. Данок на додадена вредност**

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во билансот на состојба.

2.18. Надомести за вработените*Придонеси за пензиско осигурување*

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените и јубилејни награди

Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето, како и јубилејни награди. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање и за јубилејни награди на вработените, бидејќи смета дека овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

2.19. Резервирања

Резервирањата се признаваат во Извештајот за финансиската состојба кога Друштвото има сегашна законска или изведена обврска за која е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската и може да се направи веродостојна проценка за износот на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за обврската.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.20. Признавање на приходи и расходи***Продажби*

Приходот од продажби се мери по објективна вредност на примените средства или побарувања. Приходот се признава кога значителните ризици и полезности од сопственоста се пренесени на купувачот и не постојат значителни неизвесности околу наплатата.

Донации

Приходите од донации почетно се признаваат како одложени приходи кога постои разумна сигурност дека тие ќе бидат примени и дека Друштвото ќе ги исполни условите поврзани со давањето на донацијата. Донациите кои претставуваат надомест на трошоци кои ги направило Друштвото се признаваат во добивките или загубите на систематска основа во периодот во кој трошоците се признаени. Донациите кои претставуваат надомест за набавна вредност на средства на Друштвото се признаваат во добивките или загубите на систематска основа пропорционално распоредени низ животниот век на средството.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Приходи од финансирање

Приходите од финансирање вклучуваат приходи од камати и позитивни курсни разлики. Приходите од камати се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка кога се пресметуваат, земајќи го во предвид ефективниот принос на средството.

Расходи од финансирање

Расходите од финансирање вклучуваат расходи од камата за позајмици, расходи од казнени камати и негативни курсни разлики. Трошоците за позајмување кои директно се однесуваат на набавката, изградбата или производството на средство кое се квалификува се капитализираат како дел од набавната вредност на тоа средство. Приходот заработен од повремени инвестирања на специфичните трошоци за позајмување, кои треба да се искористат за средството кое се квалификува, се намалува од трошоците за позајмување кои се квалификуваат за капитализација. Останатите трошоци за позајмување се признаваат како расход во периодот во кој настануваат.

2.21. Потенцијални и преземени средства и обврски

Не се евидентирани потенцијални и преземени обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, потенцијални средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.22. Известување по оперативни сегменти

Деловни сегменти

Деловните активности на Друштвото во целост се однесуваат на еден оперативен сегмент - пренос на електрична енергија.

Географски сегменти

Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија и Европа.

2.23. Трансакции со поврзани страни

Поврзани страни се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани страни се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.24. Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1. Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик, ликвидносен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2. Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. Друштвото има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на извештајот за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела (во илјади денари):

	2022	2021
<i>Класи на фин. средства - евидентирана вредност</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	2.460	2.460
Финансиски побарувања	40.058	35.931
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.411.380	2.945.677
Парични средства и еквиваленти	2.195.856	1.603.794
	4.649.754	4.587.862

Кредитниот ризик за паричните средства и еквиваленти е материјално незначаен затоа што средствата се депонирани во реномирани банки со висок кредитен рејтинг.

Анализата на кредитниот квалитет на финансиските побарувања и на портфолиото на побарувањата од купувачи се обелоденети во Белешките 11 и 13.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)
3.3. Пазарен ризик
Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики претставува ризик од неповолна флукуација на курсевите на странските валути. Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од обврските по кредити, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен. Друштвото не користи инструменти за заштита од овој ризик.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи:

	(000 МКД)	
	2022	2021
Средства		
ЕУР	1.789.123	826.414
УСД	1.827	2.116
ГБП	260	10
ЦХФ	10	272
Обврски		
ЕУР	1.884.252	1.965.054

Анализа на сензитивноста на странски валути

			(000 МКД)
			2022
ЕУР	Нето износ	1%	-1%
	(95.129)	(951)	951
	ГБП	260	3
ЦХФ	Нето износ	-	-
	10	-	-
	УСД	1.827	91
Добивка / (Загуба)	(93.032)	(857)	857

			(000 МКД)
			2021
ЕУР	Нето износ	1%	-1%
	(1.138.640)	(11.386)	11.386
	ГБП	10	-
ЦХФ	Нето износ	3	(3)
	272	3	(3)
	УСД	2.116	106
Добивка / (Загуба)	(1.136.242)	(11.278)	11.278

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и 5%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и 5%.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

Пазарен ризик (продолжува)

Ризик од каматни стапки

Друштвото е изложено на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и готовински текови. Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на каматен ризик (во илјади денари):

	2022	2021
Финансиски средства		
<i>Некаматносни</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	2.460	2.460
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.411.380	2.945.677
Парични средства и парични еквиваленти	52	44
	2.413.892	2.948.181
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Парични средства и парични еквиваленти	2.195.804	1.603.750
	2.195.804	1.603.750
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Финансиски побарувања	40.058	35.931
	40.058	35.931
	4.649.754	4.587.862
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни</i>		
Обврски кон добавувачи и останати обврски	662.680	687.046
Обврски по камати за кредити	4.497	969
	667.177	688.015
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Обврски по кредити	1.872.509	1.824.623
	1.872.509	1.824.623
	2.539.686	2.512.638

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

		2022	
	Нето износ	2%	-2%
Со променлива каматна стапка	323.295	6.466	(6.466)
		2021	
	Нето износ	2%	-2%
Со променлива каматна стапка	(220.873)	(4.417)	4.417

Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

3.4. Ризик од ликвидност

Внимателно управување со ризикот од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски (во илјади денари)

	31 декември 2022			
	Тековни		Нетековни	
	До 1 година	1 до 2 години	2 до 5 години	Подоцна од 5 години
Обврски по кредити	308.798	296.102	806.315	465.791
Обврски кон добавувачи и останати обврски	662.680	-	-	-
	971.478	296.102	806.315	465.791

	31 декември 2021			
	Тековни		Нетековни	
	До 1 година	1 до 2 години	2 до 5 години	Подоцна од 5 години
Обврски по кредити	344.751	359.125	639.347	482.369
Обврски кон добавувачи и останати обврски	687.046	-	-	-
	1.031.797	359.125	639.347	482.369

3.5. Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот за намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат обврските по кредити обелоденети во Белешка 15 и капитал, кој се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви, останат капитал и акумулирана добивка.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

Ризик при управување со капитал (продолжува)

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање како однос на обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2022	2021
Обврски по кредити	1.877.006	1.825.592
Вкупен капитал	8.142.140	6.902.403
	<u>0,23</u>	<u>0,26</u>

3.6. Процена на објективна вредност

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови односно помеѓу странки кои влегуваат во доброволни трансакции. Објективната вредност се базира на проценката од страна на Раководството зависно од видот на средствата и обврските.

3.6.1. Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што сл:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади денари):

2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во ХВ на странски друштва	-	-	2.460	2.460
2021	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Вложувања во ХВ на странски друштва	-	-	2.460	2.460

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

3.6.2. Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу (во илјади денари):

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2022	2021	2022	2021
Средства				
Финансиски побарувања	40.058	35.931	40.058	35.931
Побарувања од купувачи и ост. побарувања	2.411.380	2.945.677	2.411.380	2.945.677
Парични средства и парични еквиваленти	2.195.856	1.603.794	2.195.856	1.603.794
Вкупни средства	4.647.294	4.585.402	4.647.294	4.585.402
Обврски				
Обврски по кредити	1.877.006	1.825.592	1.877.006	1.825.592
Обврски кон добавувачи и останати обврски	662.680	687.046	662.680	687.046
Вкупни обврски	2.539.686	2.512.638	2.539.686	2.512.638

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски кон добавувачи и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските по кредити е приближна на нивната објективна вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени согласно пазарните услови. Сметководствената вредност на обврските спрема добавувачите соодветствува на нивната објективна вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие посебни финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2022 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираниите вредности на овие средства се анализирани во Белешките 6 и 7. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Обезвреднување кај нефинансиски средства

Загуби од обезвреднување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструменти не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Обезвреднување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања
Друштвото пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради обезвреднување кои се досега признати.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Значајни смеководствени проценки (продолжува)

Залихи

Залихите се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност се земаат предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО КАТЕГОРИИ

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин (во илјади денари):

	2022	2021
Средства		
<i>Кредити и побарувања</i>		
Финансиски побарувања	40.058	35.931
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.411.380	2.945.677
Парични средства и парични еквиваленти	2.195.856	1.603.794
	4.647.294	4.585.402
<i>Финансиски средства расположливи за продажба</i>		
Вложувања во хартии од вредност на странски друштва	2.460	2.460
	2.460	2.460
	4.649.754	4.587.862
Обврски		
<i>Останати финансиски обврски по амортиз. наб. вредност</i>		
Обврски по кредити	1.877.006	1.825.592
Обврски кон добавувачи и останати тековни обврски	662.680	687.046
	2.539.686	2.512.638

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

6. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Аванси и инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 01 јануари 2021	19.074	10.346.844	6.027.369	2.219.891	18.613.178
Набавки во текот на годината	2.505	59	276.084	159.448	438.096
Примени средства по основ на донација	-	-	-	191.722	191.722
Стеknати с-ва преку наплата на побар. (Б. 12)	-	26.294	-	-	26.294
Пренос од инвестиции во тек	-	667.152	251.627	(918.779)	-
Отуѓување и расходување	-	-	(101)	(520)	(621)
На 31 декември 2021	21.579	11.040.349	6.554.979	1.651.762	19.268.669
На 01 јануари 2022	21.579	11.040.349	6.554.979	1.651.762	19.268.669
Набавки во текот на годината	11.513	105	49.722	548.266	609.606
Примени средства по основ на донација	-	-	-	180.628	180.628
Пренос од/во	(363)	-	363	-	-
Пренос од инвестиции во тек	-	7.269	446.426	(453.695)	-
Отуѓување и расходување	-	-	(192)	-	(192)
На 31 декември 2022	32.729	11.047.723	7.051.298	1.926.961	20.058.711
Акумулирана депрецијација					
На 01 јануари 2021	-	6.390.107	4.391.003	-	10.781.110
Депрецијација за годината	-	211.778	206.312	-	418.090
Депрецијација од донирани средства	-	-	26.670	-	26.670
Отуѓување и расходување	-	-	(42)	-	(42)
На 31 декември 2021	-	6.601.885	4.623.943	-	11.225.828
На 01 јануари 2022	-	6.601.885	4.623.943	-	11.225.828
Депрецијација за годината	-	214.767	206.213	-	420.980
Депрецијација од донирани средства	-	-	39.651	-	39.651
Отуѓување и расходување	-	-	(140)	-	(140)
На 31 декември 2022	-	6.816.652	4.869.667	-	11.686.319
Нето евидентирана вредност					
На 31 декември 2021	21.579	4.438.464	1.931.036	1.651.762	8.042.841
На 31 декември 2022	32.729	4.231.071	2.181.631	1.926.961	8.372.392

Донирани средства

Трошокот за депрецијација на недвижностите, постројките и опремата набавени од донирани средства изнесува 39.651 илјади денари (2021: 26.670 илјади денари) (Белешка 16 и 19).

Во текот на 2022 Друштвото примило средства по основ на донација во износ од 180.628 илјади денари кои се признаени во донации (Белешка 16).

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има хипотеки и останати оптоварувања врз своите дел од своите недвижности, постројки и опрема, две трафостаници, каде што Друштвото се јавува како доверител, при што хипотекарен должник е запишан ЕВН АД Македонија (Бел.27).

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Ограничување на сопственоста

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото поседува документација (имотни листови, поседовни листови, одобрение за градење, градежнотехничка документација, елаборати за експропријација, одобрение за употреба...) за дел од недвижностите со кои располага. За останатите недвижности, Друштвото поседува евидентни листови за линиски инфраструктурни објекти, согласно Законот за Катастар на Недвижности и за истите во тек се постапки за утврдување на соодветниот статус за предметните недвижности.

Инвестиции во тек и дадени аванси

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 инвестициите во тек и дадените аванси вклучуваат (во илјади денари):

	2022	2021
<u>Дадени аванси за основни средства</u>	<u>178.814</u>	<u>246.161</u>
Инвестиции во тек		
Далновод 110 КВ Вруток – Тетово	33.992	18.800
400 кв ДВ и ТС БТ-МК.АЛБ.Граница	771.697	321.305
Далновод Штип-Македонско Бугарска Граница и Трафостаница 400/100 КВ Штип	209	209
Рехабилитација на Далековод 400/100 кв - Битола 2	96.217	96.217
АББ ПАКЕТ 1; ЛОТ1 и ЛОТ 2	73.183	73.183
ЕИБ Трафостаница Скопје 5, Петровец, Драчево и други	861	861
Компонента 1 ЛОТ 2 високонапонска опрема 44114	96.580	96.580
Консултантски дог. 02-7055 заем ЕБОР 44114	38.163	38.163
Далновод 400КВ Битола - Грчка Граница	146	146
Консултантски услуги ГРАНТ 02-3933	70.130	70.130
Коленко ЕБОР 27768	5.843	5.843
Светска Банка МБОР Трафостаница Скопје 5	78	78
Supply and Installation of Extension of a supervisory control and data acquisition system (SCADA) дог.02-5077	-	204.393
Рехабилитација на трафостаница Валандово	-	-
Рехабилитација на трафостаница СК 4	-	245.250
Реконструкција 110 КВ Штип – Овче поле	73.922	35.948
Реконструкција на 110 КВ ДВ Битола-Прилеп	15.783	15.594
Реконструкција на 110 КВ ДВ Велес-Овче поле	19.904	19.413
Реконструкција на 110 КВ ДВ СК 4 - Велес	12.325	5.257
Реконструкција 110 КВ Осломеј – Кичево	8.364	8.364
Набавка и инсталација на 400/100 KV ТС Дуброво	4.782	-
ТС Битола 2 - набавка и монтажа на опрема	123.874	74.102
Телекомуникациска опрема	224.400	-
Останато	77.694	75.765
	<u>1.748.147</u>	<u>1.405.601</u>
Вкупно инвестиции во тек и дадени аванси	1.926.961	1.651.762

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2021	87.428	32.320	119.748
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-
На 31 декември 2021	87.428	32.320	119.748
На 01 јануари 2022	87.428	32.320	119.748
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-
На 31 декември 2022	87.428	32.320	119.748
Акумулирана амортизација			
На 01 јануари 2021	68.847	-	68.847
Амортизација за годината	5.778	-	5.778
На 31 декември 2021	74.625	-	74.625
На 01 јануари 2022	74.625	-	74.625
Амортизација за годината	4.545	-	4.545
На 31 декември 2022	79.170	-	79.170
Нето евидентирана вредност			
На 01 јануари 2021			
На 31 декември 2021	12.803	32.320	45.123
На 31 декември 2022	8.258	32.320	40.578

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема оптоварувања врз своите нематеријални средства.

8. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ

На 31 декември 2022 и 2021 година, вложувањето во подружници е како што следи:

	% на учество	Земја на основање	Валута	2022	2021
МЕМО ДООЕЛ Скопје	100%	РСМ	МКД	142.288	142.288
				142.288	142.288

Со состојба на 31 декември 2022 година вложувањето во износ од 142.288 илјади денари се однесува на вложувањето во друштвото МЕМО ДООЕЛ Скопје – македонски оператор на пазар на електрична енергија Скопје, со основна дејност 84.13 Управување и давање помош за поуспешно деловно работење. Друштвото е основано на 31 август 2018 година со одлука на УО согласно член 237 точка 9 од Законот за енергетика (Службен весник на РСМ бр.96/2018 година).

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖНИ ДРУШТВА

	% од учест.	Земја на основање	Валута	31 декември 2022	31 декември 2021
Електроенергетски Координационен Центар ДОО Белград	25%	Р.Србија	РСД	4.449	4.449
				4.449	4.449

Движењето на сметката на вложувања во придружни друштва во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 01 јануари	4.449	4.449
Вложување во подружница	-	-
На 31 декември	4.449	4.449

Сумарните финансиски информации на придружното друштво за разгледуваните периоди се како што следи:

	2022	2021
Средства	219.779	210.699
Обврски	182.034	168.734
Приходи	182.199	182.548
Добивка/(загуба) за годината	27.391	31.611

Известувачкиот период на придруженото друштво соодветствува на периодот на известување на Друштвото МЕПСО АД Скопје.

Дивидендите се предмет на одобрување од најмалку 51% од содружниците со право на глас на придружното друштво. Во текот на 2022 и 2021 година Друштвото нема примено дивиденда.

Друштвото не е изложено на никакви неизвесни и / или превземени обврски во однос на вложувањето во придружното друштво

10. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	2022	2021
Вложувања во некотирани акции на странски правни лица	2.460	2.460
	2.460	2.460

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

11. ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА

	2022	2021
Краткорочни финансиски побарувања		
Дадени позајмици на правни лица во земјата	38.700	38.800
Побарувања по камати за дадени позајмици	23.879	19.752
Намалено за резервирање	(22.521)	(22.621)
	40.058	35.931

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, финансиските побарувања се како што следи:

Примател	Оригинална валута на заемот (МКД)	Услови на отплата	Доспевање	Вид на каматна стапка	Каматна стапка	2022	2021
		Еднократно на датум на доспевање					
Македонски Железници Транспорт АД Скопје	30.000.000	заедно со камата	07.03.2014	фиксна	6% год.	10.700	10.800
Побарувања за камата						16.948	15.723
						27.648	26.523
Намалено за резервирање						(22.521)	(22.621)
						5.127	3.902
		Еднократно на датум на доспевање					
Македонски Железници Транспорт АД Скопје	10.000.000	заедно со камата	31.12.2021	фиксна	6% год.	10.000	10.000
Побарувања за камата						2.408	1.810
						12.408	11.810
		Еднократно на датум на доспевање					
Македонски Железници Транспорт АД Скопје	11.500.000	заедно со камата	01.07.2021	фиксна	6% год.	11.500	11.500
Побарувања за камата						2.076	1.388
						13.576	12.888
		Еднократно на датум на доспевање					
11 Октомври Еурокомполит АД Прилеп	1.500.000	заедно со камата	04.05.2019	фиксна	6% год.	1.500	1.500
Побарувања за камата						710	90
						2.210	1.590
		Еднократно на датум на доспевање					
11 Октомври Еурокомполит АД Прилеп	5.000.000	заедно со камата	11.06.2021	фиксна	6% год.	5.000	5.000
Побарувања за камата						1.737	741
						6.737	5.741
						40.058	35.931

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Финансиски побарувања (продолжува)

Старосната структура на финансиските побарувања со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
Недоспеани побарувања	-	-
Доспеани неоштетени		
До 2 месеци	4.126	10.000
Од 2 - 6 месеци	-	-
Од 6 - 12 месеци	10.000	19.223
Над 1 година	25.932	6.708
Поединечно оштетени	22.521	22.621
	62.579	58.552
Намалено за: резервирање поради обезвреднување	(22.521)	(22.621)
	40.058	35.931

Движењето на сметката на резервирањата од обезвреднување на финансиските побарувања во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 01 јануари	22.621	22.621
Наплатени отпишани побарувања	(100)	-
На 31 декември	22.521	22.621

12. ЗАЛИХИ

	2022	2021
Резервни делови	35.958	36.715
Суровини и материјали	12.793	15.457
Ситен инвентар	3.574	2.750
	52.325	54.922

13. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2022	2021
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	2.226.173	2.461.422
Странски купувачи	105.812	47.418
	2.331.985	2.508.840
Намалено за: резервирања за оштетувања	(949.819)	(1.025.282)
	1.382.166	1.483.558
Останати тековни побарувања		
Однапред платени трошоци	190.783	344.059
Пресметани приходи кои не се фактурирани	1.028.371	1.461.776
Побарувања за данок на додадена вредност	53.105	2
Побарувања по дадени аванси	2.999	2.696
Побарувања од вработени	637	136
Останати побарувања	206	207
	1.276.101	1.808.876
Вкупно побарувања од купувачи и останати побарувања	2.658.267	3.292.434

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Салдото на побарувањата од купувачите на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
31 декември 2022				
Набавна вредност	2.084.154	574.113	949.819	3.608.086
Исправка на вредност	-	-	(949.819)	(949.819)
Нето евидентирана вредност	2.084.154	574.113	-	2.658.267
31 декември 2021				
Набавна вредност	2.962.784	329.650	1.025.282	4.317.716
Исправка на вредност	-	-	(1.025.282)	(1.025.282)
Нето евидентирана вредност	2.962.784	329.650	-	3.292.434

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и останатите побарувања со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
Недоспеани побарувања	2.084.154	2.962.784
Доспеани неоштетени		
До 2 месеци	39.181	124.467
Од 2 - 6 месеци	14.808	2.692
Од 6 - 12 месеци	94.474	1.685
Над 1 година	425.650	200.806
Поединечно оштетени	949.819	1.025.282
	3.608.086	4.317.716
Намалено за: резервирање поради обезвреднување	(949.819)	(1.025.282)
	2.658.267	3.292.434

Резервирање поради обезвреднување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата од обезвреднување на побарувањата од купувачи во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 01 јануари	1.025.282	128.524
Наплатени отпишани побарувања	(75.463)	-
Резервација-исправка на вредност на побарувања од купувачи	-	930.115
Корекција - бришење од сметководствена евиденција	-	(31.507)
Ослободување на исправка на вредност на поб. од куп. (Бел. 19)	-	(1.850)
На 31 декември	949.819	1.025.282

Во текот на 2022 Друштвото наплати отпишани побарувања во вкупен износ од 75.463 илјади денари (Белешка 20).

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2022****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)**

Во текот на 2021 година, врз база на одлука на Управниот одбор, Друштвото изврши резервирање на побарувања од купувачи по основ на дебаланси за 2021 година и побарувања по основ на казни и штети поради ненаплатливост во вкупен износ од 930.115 илјади денари.

Во текот на 2021 година, врз основа на судски пресуди Друштвото изврши корекција-бришење од сметководствена евиденција на побарувања од купувачи и соодветната исправка на претходно резервирани побарувања во вкупен износ од 31.507 илјади денари. Ефектот од ослободувањето на исправката во текот на 2021 година во износ од 1.850 илјади денари се состои од наплатени претходно отпишани побарувања, прикажани во останати оперативни приходи (Белешка 19).

14. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2022	2021
Денарски сметки во банки	510.396	822.356
Девизни сметки во банки	1.685.408	781.394
Благајна	52	44
	2.195.856	1.603.794

15. КАПИТАЛ*Акционерски капитал*

На 31 декември 2022 и 2021 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 3.059.393 обични акции. Министерството за транспорт и врски на Република Северна Македонија е сопственик на севкупниот акционерски капитал со номинална вредност од 1.000 денари по акција.

Имателите на обични акции имаат право на дел од остварената добивка (дивиденда) и добиваат право на еден глас на Собранието на Акционери за еквивалент од 1 акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	Законски резерви	Ревалориза- циски резерви	Останати резерви	Вкупно
01 јануари 2022	298.315	60.903	2.856.281	3.215.499
Издвојување на резерви во текот на годината	2.901	-	55.116	58.017
31 декември 2022	301.216	60.903	2.911.397	3.273.516
01 јануари 2021	298.315	60.903	2.856.281	3.215.499
Издвојување на резерви во текот на годината	-	-	-	-
31 декември 2021	298.315	60.903	2.856.281	3.215.499

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Капитал (продолжува)*Законски резерви*

Законските резерви се регулирани со одредбите на Законот за трговски друштва и се додека не се постигне пропишаниот минимум, законската резерва може да се користи само за надоместување на загубата. Кога ќе се достигне пропишаниот минимум, законската резерва може да се користи и за исплата на дивиденди, врз основа на одлука на сопственикот, но само ако висината на дивидендите за деловната година не го достигне минимумот за исплата, пропишан со Законот за трговски друштва или статутот на Друштвото.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациските резерви се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства набавени пред 1 јануари 2005 година.

Останати резерви

Останатите резерви се создадени врз основа на одлука на раководните органи на Друштвото за резерви за инвестиции. Со состојба на 31 декември 2022 останатите резерви изнесуваат 2.911.397 илјади денари (2021: 2.856.281 илјади денари).

Останат капитал

Останатиот капитал во вкупен износ од 296.913 илјади денари (2021: 296.913 илјади денари) е настанат во процесот на трансформацијата на АД Електростопанство на Република Македонија. Начинот на организација и употреба на овој останат капитал ги утврдува Собранието на акционерите на Друштвото со посебен акт.

Нераспределена добивка

Износот на нераспределена добивка од 1.512.318 илјади денари (2021: 330.598 илјади денари) потекнува од акумулирана добивка за 2016 година на износ од 630.436 илјади денари, загубата од 357.857 илјади денари од 2020 година и тековната добивка од 1.239.737 илјади денари.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

16. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

На 31 декември 2022 и 2021 година салдото на обврските по кредити се состои од:

Долгорочни позајмици со камата

Позајмувач	Оригинална валута на заемот (ЕУР)	Услови на отплата	Доспевање	Вид на каматна стапка	Каматна стапка	2022	2021	
European Investment Bank (EIB) Заем број 22332	13.000.000	35 еднакви полугодишни рати	15/09/2009- 15/09/2026	Променлива	6 месечен Euribor +0.40%	141.435	193.098	
International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) Заем број 4814	20.700.000	24 еднакви полугодишни рати	15/04/2011- 15/10/2022	Променлива	6 месечен Libor+Libor Total Spread	-	97.063	
International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) Заем број 80440	14.000.000	32 еднакви полугодишни рати	15/05/2017- 15/11/2032	Променлива	6 месечен Euribor +Variable Spread	512.098	564.666	
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) Заем број 44114	25.000.000	24 еднакви полугодишни рати	20/12/2016- 20/06/2028	Променлива	6 месечен Euribor +3%	808.204	823.703	
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) Заем број 46274	37.000.000	23 еднакви полугодишни рати	20/06.2019- 20/06/2030	Променлива	6 месечен Euribor +3%	410.772	146.093	
						1.872.509	1.824.623	
Намалено за: тековна доспеаност						(304.301)	(343.042)	
						1.568.208	1.480.841	
<i>Краткорочни позајмици со камата и тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата</i>								
Тековна доспеаност на долгорочни каматоносни позајмици						304.301	343.782	
Обврски по камати						4.497	969	
						308.798	344.751	

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Обврски по кредити (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, планот за отплата на обврските по кредити и камати е како што следи:

	илјади Евра	илјади денари
31 декември 2022		
Во рок од 12 месеци	5.021	308.798
Од 1 до 2 години	4.815	296.102
Од 2 до 5 години	13.112	806.315
Над 5 години	7.575	465.791
	30.523	1.877.006

	илјади Евра	илјади денари
31 декември 2021		
Во рок од 12 месеци	5.595	344.751
Од 1 до 2 години	5.827	359.125
Од 2 до 5 години	10.374	639.347
Над 5 години	7.827	482.369
	29.623	1.825.592

Заемот од ЕИВ со број на заем 22332 е одобрен на вкупен износ од 13.000.000 Евра. До 31 декември 2022 година Друштвото има искористено 12.500.000 Евра од овој заем (2021: 12.500.000 Евра).

Во текот на 2011 година Друштвото склучи нов договор за заем од IBRD бр 80440 во износ од 14.000.000 Евра. До 31 декември 2022 година Друштвото има искористено 13.337.162 Евра од овој заем (2021: 13.337.162 Евра).

Заемот од ЕБОР со бр. 44114 е одобрен на вкупен износ од 25.000.000 Евра. До 31 декември 2022 година Друштвото има повлечено 20.285.314 Евра од овој заем (2021: 18.285.314 Евра).

Заемот од ЕБОР со бр. 46274 е одобрен на вкупен износ од 37.000.000 Евра. До 31 декември 2022 година Друштвото има повлечено 8.178.957 Евра од овој заем (2021: 2.978.957 Евра).

Обезбедување

Кредитите се обезбедени со издадена гаранција од Република Северна Македонија, освен заемот од ЕБОР бр. 44114 и ЕБОР со бр. 46274 кој се необезбедени.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

17. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има разграничени донации кои се состојат од постројки и опрема во вкупен износ од 903.322 илјади денари (2021: 903.322 илјади денари).

Промените на разграничените поддршки во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 01 јануари	903.322	738.270
Зголемувања	180.628	191.722
Депрецијација на недвижности, постројки и опрема (Бел. 6 и 19)	(39.651)	(26.670)
На 31 декември	1.044.299	903.322

На 22 февруари 2016 година АД Мепсо, Скопје и Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) склучија договор за донација во износ од ЕУР 12.000.000 за финансирање на изградба и набавка на постројки наведени во Преглед 1 од договорот за донација. Во текот на 2022 година, АД МЕПСО, Скопје има искористено дел од овие средства за направени инвестиции во износ од 180.628 илјади денари (2021: 191.722 илјади денари) (Белешка 6).

На 10 ноември 2009 година АД МЕПСО, Скопје и Те-То АД, Скопје имаат склучено договор со број 02-7538 за приклучување на постројка за комбинирано производство на електрична енергија и топлина при што предмет на договорот е градба, предавање на правото на сопственост и надомест за приклучување на постројката. Според договорот целокупниот процес околу изградбата ќе биде извршен од страна на Те-То АД, додека по изградбата на постројката сопственоста на постројката ќе му биде пренесена на АД МЕПСО. Согласно член 2 од договорот дел од трансформаторското поле ќе му припадне и на Те-То АД. Во текот на 2012 година е извршен преносот на сопственост на постројката, а врз основа на крајните извештаи за колудација вкупната вредност на постројката изнесува 574.908 илјади денари при што делот кој му е пренесен на АД МЕПСО е во износ од 537.730 илјади денари, додека делот на Те-То АД, Скопје изнесува 37.178 илјади денари.

18. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

	2022	2021
Добавувачи		
Домашни добавувачи	422.669	342.551
Странски добавувачи	7.246	139.462
	429.915	482.013
Останати тековни обврски		
Пресметани приходи	837.513	269.559
Обврски за примени аванси од добавувачи	7.262	-
Обврски за данок на додадена вредност	104.012	312.664
Однапред пресметани трошоци	811.357	2.244.302
Останати тековни обврски	232.765	205.033
	1.992.909	3.031.558
	2.422.824	3.513.571

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

19. ПРИХОДИ ОД ПРОДАДЕНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

	2022	2021
Услуги за алокација на преносни капацитети	4.399.917	1.204.336
Приходи за услуги за порамнување од дебаланс при користење на активна електрична енергија	3.395.499	4.422.674
Продадена електрична енергија/ пренесена до ЕВН	1.693.359	1.281.607
Приходи за услуги за порамнување од дебаланс при користење на активна електрична енергија во странство	1.411.767	308.505
Приходи од терциерна регулација	478.945	107.844
Приходи од секундарна регулација	270.125	56.270
Приходи од врвна активна моќност	236.487	181.201
Директни купувачи	212.426	223.832
Продадена електрична енергија/ пренесена до ЕЛЕМ	37.404	18.799
Приходи од продажба на странски пазар (транзит)	34.306	13.199
Приходи од реактивна електрична енергија	24.655	14.096
Приходи од компензација на електрична енергија	-	65.087
Останати приходи од продажба	210	149
	12.195.100	7.897.599

20. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2022	2021
Приходи од наплатени отпишани побарувања	75.563	-
Приход од стекнати објекти преку наплата на побарув. (Б. 10, 12)	39.651	26.294
Приходи од наплатена гаранција	3.690	4.200
Приходи од наемнини	3.566	3.863
Приходи од наплата на штети и пенали	1.017	5.998
Приходи од добиени судски спорови	33	30
Прих. од штети, пенали и казни од балансно одговорни страни	-	142.331
Приходи од амортизација на донации (Белешка 6 и 16)	-	26.670
Приходи од ослободување на исправка на вредност (Бел. 10, 12)	-	1.850
Приходи од донирани средства	-	394
Останати приходи	14.987	4.455
	138.507	216.088

21. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

	2022	2021
Наб. вредн. на искористена активна ЕЕ од странство-дебаланс	1.654.448	1.854.137
	1.654.448	1.854.137

22. ПОТРОШЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

	2022	2021
Потрошена електрична енергија и гориво	89.998	59.783
Потрошени материјали	13.373	13.812
Потрошени резервни делови	3.077	3.858
Отпис на ситен инвентар	1.755	6.176
	108.203	83.629

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

23. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2022	2021
Бруто плати	482.926	490.152
Регрес за годишен одмор	22.528	20.721
Останати користи на вработените утврдени со Колективен дог.	13.211	14.095
	518.665	524.968

Останатите трошоци за вработените се состојат од разни видови на помош.

24. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2022	2021
Надомест за алокација на преносни капацитети	1.590.733	358.648
Судски трошоци	230.687	63.789
Одржување	39.765	46.757
Останати даноци, придонеси и членарини	38.184	31.910
Надомест за транзит на електрична енергија	31.688	92.280
Премии за осигурување	19.162	20.700
Патни трошоци за службени патувања	14.789	15.538
Трошоци за донации во паричен износ	8.827	2.017
Адвокатски, нотарски, ревизорски и други интелектуални услуги	8.740	14.692
Советувања и семинари	7.860	3.186
Трошоци за комуникација	5.544	5.956
Надомест на регулаторната комисија	4.246	1.483
Трошоци за поврат на средства од неискористени донации	3.246	-
Трошоци за репрезентација, реклама и спонзорство	3.220	2.511
Надоместоци по менаџерски договори	2.657	2.400
Банкарски провизии	1.547	1.411
Надомести за надзорен одбор	1.409	1.222
Трошоци за концесии, лиценци	611	287
Пенали	284	10.115
Вредносно усогласување на побарувања од купувачи (Бел. 12)	-	930.115
Производствени услуги-ладна резерва	-	170.688
Нето сегашна вредност на расходуванa опрема (Белешка 6)	-	580
Останати оперативни расходи	42.577	43.632
	2.055.776	1.819.917

25. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2022	2021
Приходи од финансирање		
Приходи од камати	46.540	11.320
Позитивни курсни разлики	15.046	9.441
	61.586	20.761
Расходи од финансирање		
Расходи по камати	(54.099)	(34.708)
Негативни курсни разлики	(13.377)	(8.916)
	(67.476)	(43.624)
	(5.890)	(22.863)

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

26. ДАНОК НА ДОБИВКА

	2022	2021
Тековен даночен расход	150.758	118.199
Одложен даночен расход	-	-
	150.758	118.199

Усогласувањето на законскиот данок на добивка во Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година, е како што следи:

	2022	2021
Добивка/(Загуба) пред оданочување	1.390.495	176.216
Усогласување за:		
Непризнаени расходи за даночни цели	256.644	1.005.772
Даночна основа	1.647.139	1.181.988
Намалување на даночна основа	(75.563)	-
Даночна основа по намалување	1.571.576	1.181.988
Пресметан данок на добивка (10%)	157.158	118.199
Намалување на пресметаниот данок на добивка	(6.400)	-
Пресметан данок по намалување	150.758	118.199
<i>Ефективна даночна стапка</i>	<i>10,84%</i>	<i>67,08%</i>

Друштвото нема направено резервирање на одложени даночни средства во овие посебни финансиски извештаи, бидејќи Друштвото не може со разумна сигурност да го одреди нивото на даночното средство кое би се искористило во иднина.

27. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ*Потенцијални средства - судски спорови*

Вредност на судските спорови во кои Друштвото се јавува како тужител со состојба 31 декември 2022 година изнесуваат 509.265 илјади денари (2021: 669.954 илјади денари).

Потенцијални обврски - судски спорови

Со состојба на 31 декември 2022, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат вкупно 222.861 илјади денари (2021: 308.944 илјади денари). Друштвото на 31 декември 2021 година не евидентира било какво резервирање на денот на известување бидејќи Раководството на Друштвото смета дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски и одлив на средства.

Потенцијални обврски - Гаранции

Со состојба на 31 декември 2022, Друштвото има издадено банкарски гаранции издадени од страна на домашни финансиски институции во вкупен износ од 1.888 илјади денари во корист на коминтенти за исполнување на своите активности.

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има хипотеки и останати оптоварувања врз своите дел од своите недвижности, постројки и опрема, две трафостаници, каде што Друштвото се јавува како доверител, при што хипотекарен должник е запишан ЕВН АД Македонија (Бел.6).

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Потенцијални и преземени средства и обврски (продолжува)

Преземени обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има склучено договори за кредити кои не се во целост искористени (Белешка 15).

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР број 44114, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2
- б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA, пониско од 4
- в. Коефициент на капитал, повисоко од 0.3

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2022	2021
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	3,19	5,65
б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA	0,98	3,36
в. Коефициент на капитал	0,60	0,52

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР број 46274, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2
- б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA, пониско од 4
- в. Коефициент на капитал, повисоко од 0.3

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2022	2021
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	3,19	5,65
б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA	0,98	3,36
в. Коефициент на капитал	0,60	0,52

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Потенцијални и преземени средства и обврски (продолжува)

Согласно склучениот договор за кредит со Европската Инвестициона Банка („ЕИБ“) број 22332, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2022	2021
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	4,44	1,74

Согласно склучениот договор за кредит со Меѓународната Банка за Обнова и Развој („МБОР“) број 80440, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да го одржи следниот финансиски показател:

а. Нето приходи за годината, повисоко за 1.5 од проценетите максимални барања за сервисирање на долгот за наредната фискална година

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2022	2021
а. Нето приходи за годината, повисоко за 1.5 од проценетите максимални барања за сервисирање на долгот за наредната фискална година	4,060	3,87

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2022 година, деловните книги и евиденцијата на Друштвото за данок на додадена вредност, данок на добивка и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Следствено, дополнителните даноци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола биде извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат проценети со разумна сигурност.

Останати потенцијални обврски

Согласно колективниот договор, Друштвото е обврзано да плаќа износ од максимум 2% од бруто платите исплатени во претходната година за промоција на одредени активности на членовите на Синдикатот на АД Мерсо, Скопје.

БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото ги има остварено следните трансакции со поврзани страни:

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
31 декември 2022 година				
МЕМО ДООЕЛ, Скопје	6.951	120	88.667	113.214
Coordinated Auction Office in South East Europe	61.096	307	807.784	3.692
Клучен раководен кадар	-	-	-	13.541
	68.047	427	896.451	130.447

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
31 декември 2021 година				
МЕМО ДООЕЛ, Скопје	1.733	38.686	64.862	53.595
Coordinated Auction Office in South East Europe	37.116	332	334.087	4.251
Клучен раководен кадар	-	-	-	11.238
	38.849	39.018	398.949	69.084

**БЕЛЕШКИ КОН ПОСЕБНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2022**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

29. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По 31 декември 2022 година - датум на известувањето, до денот на одобрување на овие посебни финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи.

Дополнително, по 31 декември 2022 година – датум на известувањето, до денот на одобрување на овие посебни финансиски извештаи има настани кои се материјално значајно за објавување во овие посебни финансиски извештаи и тоа:

Промени на клучен раководен кадар

До датумот на одобрување на овие посебни финансиски извештаи во Друштвото е извршена промена на клучниот раководен кадар. Имено, нови членови на управниот одбор на датумот на одобрување на овие посебни финансиски извештаи е како што следи:

Име и презиме	Управен одбор
Сурија Рашиди	Генерален директор и Претседател на управен одбор
Гоце Михајлоски	Член на УО и Директор на Подружница ОЕПС

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022

ЕМБС: 05933781

Целосно име: ОПЕРАТОР НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИОТ СИСТЕМ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	8.562.166.538,00			8.237.160.227,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	40.577.639,00			45.122.751,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	8.257.752,00			12.802.864,00
7	-- Нематеријални средства во подготовка	32.319.887,00			32.319.887,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	8.372.392.425,00			8.042.841.002,00
10	-- Недвижности (011+012)	4.263.803.582,00			4.460.045.152,00
11	-- Земјиште	32.729.500,00			21.578.473,00
12	-- Градежни објекти	4.231.074.082,00			4.438.466.679,00
13	-- Постројки и опрема	2.014.755.712,00			1.707.504.970,00
14	-- Транспортни средства	33.329.991,00			57.813.200,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	132.528.150,00			164.701.875,00
17	-- Аванси за набавка на материјални средства	178.813.572,00			246.160.562,00
18	-- Материјални средства во подготовка	1.748.146.313,00			1.405.600.138,00
19	-- Останати материјални средства	1.015.105,00			1.015.105,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	149.196.474,00			149.196.474,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	149.196.474,00			149.196.474,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	3.727.351.946,00			3.181.246.130,00

37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	52.324.762,00		54.922.202,00
38	-- Залихи на суровини и материјали	12.793.383,00		15.456.884,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	39.531.379,00		39.465.318,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	1.439.013.107,00		1.486.497.839,00
47	-- Побарувања од купувачи	1.382.166.211,00		1.483.558.123,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	2.998.818,00		2.695.727,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (прегплати)	53.104.657,00		1.658,00
50	-- Побарувања од вработените	636.890,00		135.800,00
51	-- Останати краткорочни побарувања	106.531,00		106.531,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	40.158.449,00		36.031.897,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	40.058.449,00		35.931.897,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	100.000,00		100.000,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	2.195.855.628,00		1.603.794.192,00
60	-- Парични средства	2.195.855.628,00		1.603.794.192,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	1.219.154.306,00		1.805.835.999,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	13.508.672.790,00		13.224.242.356,00
64	-- В. ВОЊБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	7.794.857,00		7.794.857,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	8.142.142.593,00		6.902.405.285,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	3.356.309.540,00		3.356.309.540,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА	60.903.130,00		60.903.130,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	3.212.612.466,00		3.154.595.065,00
72	-- Законски резерви	301.215.545,00		298.314.675,00
74	-- Останати резерви	2.911.396.921,00		2.856.280.390,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	272.580.149,00		272.580.149,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	1.239.737.308,00		58.017.401,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	2.673.360.497,00		2.904.656.209,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	1.568.207.936,00		1.480.841.446,00

90	-- Обврски по заеми и кредити	1.568.207.936,00		1.480.841.446,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	1.105.152.561,00		1.423.814.763,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	429.915.266,00		482.013.079,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	237.915.040,00		202.744.658,00
101	-- Тековни даночни обврски	126.415.450,00		392.017.630,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	308.797.734,00		344.750.760,00
108	-- Останати краткорочни обврски	2.109.071,00		2.288.636,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	2.693.169.700,00		3.417.180.862,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	13.508.672.790,00		13.224.242.356,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	7.794.857,00		7.794.857,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	12.333.607.294,00			8.113.687.081,00
202	-- Приходи од продажба	12.211.425.147,00			7.904.126.252,00
203	-- Останати приходи	122.182.147,00			209.560.829,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	10.933.976.772,00			7.914.607.570,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	6.244.116.676,00			3.436.609.863,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	1.654.448.253,00			1.854.137.458,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	1.679.876.875,00			511.362.299,00
212	-- Останати трошоци од работењето	115.543.759,00			106.279.192,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	541.314.556,00			544.212.887,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	319.466.849,00			324.152.239,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	28.235.772,00			28.764.188,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	135.223.210,00			137.235.098,00
217	-- Останати трошоци за вработените	58.388.725,00			54.061.362,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	465.176.601,00			450.537.384,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	10,00			930.324.569,00

222	-- Останати расходи од работењето	233.500.042,00		81.143.918,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	61.586.204,00		20.760.930,00
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	46.540.409,00		11.319.672,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	15.045.795,00		9.441.258,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	70.721.741,00		43.624.165,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	43.212.546,00		32.404.199,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	13.376.872,00		8.915.849,00
243	-- Останати финансиски расходи	14.132.323,00		2.304.117,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)- (204-205+207+234+245)	1.390.494.985,00		176.216.276,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246- 249)	1.390.494.985,00		176.216.276,00
252	-- Данок на добивка	150.757.677,00		118.198.875,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250- 252+253-254)	1.239.737.308,00		58.017.401,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	605,00		648,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
259	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОД	1.239.737.308,00		58.017.401,00
260	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	1.239.737.308,00		58.017.401,00
269	-- Добивка за годината	1.239.737.308,00		58.017.401,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	1.239.737.308,00		58.017.401,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	8.257.752,00			12.802.864,00
609	-- Земјишта	32.319.887,00			21.578.473,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	3.015.519.988,00			3.176.283.401,00
614	-- Сегашна вредност на информациска опрема и телекомуникациска опрема (< или = АОП 013 од БС)	58.930.328,00			70.314.024,00

615	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 013 од БС)	17.165.707,00			21.776.008,00
618	-- Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста (< или = АОП 019 од БС)	1.015.105,00			1.015.105,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни прерпријатија во земјата (< или =АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 од БС)	40.158.449,00			36.031.897,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни прерпријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	1.455.167.408,00			1.682.300.803,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	1.563.978.601,00			2.721.324.355,00
633	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Влада на РСМ, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или =АОП 085 од БС)	3.059.393.362,00			3.059.393.362,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни прерпријатија во земјата (< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 од БС)	659.603.443,00			544.314.666,00
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	773.951.277,00			999.710.132,00
640	-- Приходи од продажба на стоки и услуги (АОП 641+ АОП 642) (< или = АОП 202 од БУ)	12.211.425.147,00			7.904.126.252,00
642	-- Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	12.211.425.147,00			7.904.126.252,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	6.349.109.429,00			6.371.558.555,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	5.845.990.391,00			1.526.040.346,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	3.565.800,00			3.862.950,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	40.392.235,00			26.957.256,00

661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	81.789.912,00			182.603.573,00
662	-- Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отсталнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	137.500,00			20.170.620,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	75.562.700,00			28.499.253,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	5.583.426,00			8.237.278,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	11.929.355,00			8.101.395,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	946.983,00			1.108.931,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	5.549.365,00			2.950.459,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	1.059.919,00			783.286,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	78.068.825,00			51.681.360,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	3.076.460,00			3.859.226,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	65.113,00			39.199,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.884.040,00			4.417.069,00
687	-- Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	158.611,00			22.741,00
692	-- Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	4.772.893,00			2.351.615,00
694	-- Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	3.832.422,00			4.408.408,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	22.527.893,00			20.720.600,00
696	-- Помощти (< или = АОП 217 од БУ)	3.524.799,00			5.664.745,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	14.574.545,00			15.317.869,00
699	-- Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	9.076.657,00			12.031.023,00
700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	8.074.582,00			3.927.425,00
702	-- Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	214.885,00			220.626,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	4.066.019,00			3.622.299,00
708	-- Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	6.500.000,00			600.000,00

709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	1.984.605,00			1.633.613,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	15.961.383,00			16.982.345,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	1.546.938,00			1.410.641,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	6.955.700,00			1.672.455,00
713	-- Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	917.767,00			931.263,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	23.793.134,00			25.019.094,00
716	-- Надоместоци на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	2.023.929,00			5.363.570,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	40.596.986,00			43.737.877,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	283.861,00			10.115.082,00
719	-- Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	283.861,00			10.115.082,00
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	605,00			648,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2286	- 35.12 - Пренос на електрична енергија	12.395.193.498,00			

Потпишано од:

EMILIJA GOLEVA PROTOGJEROVA

CN=Makedonski Telekom CA, O=Makedonski Telekom, C=MK
Makedonski Telekom CA

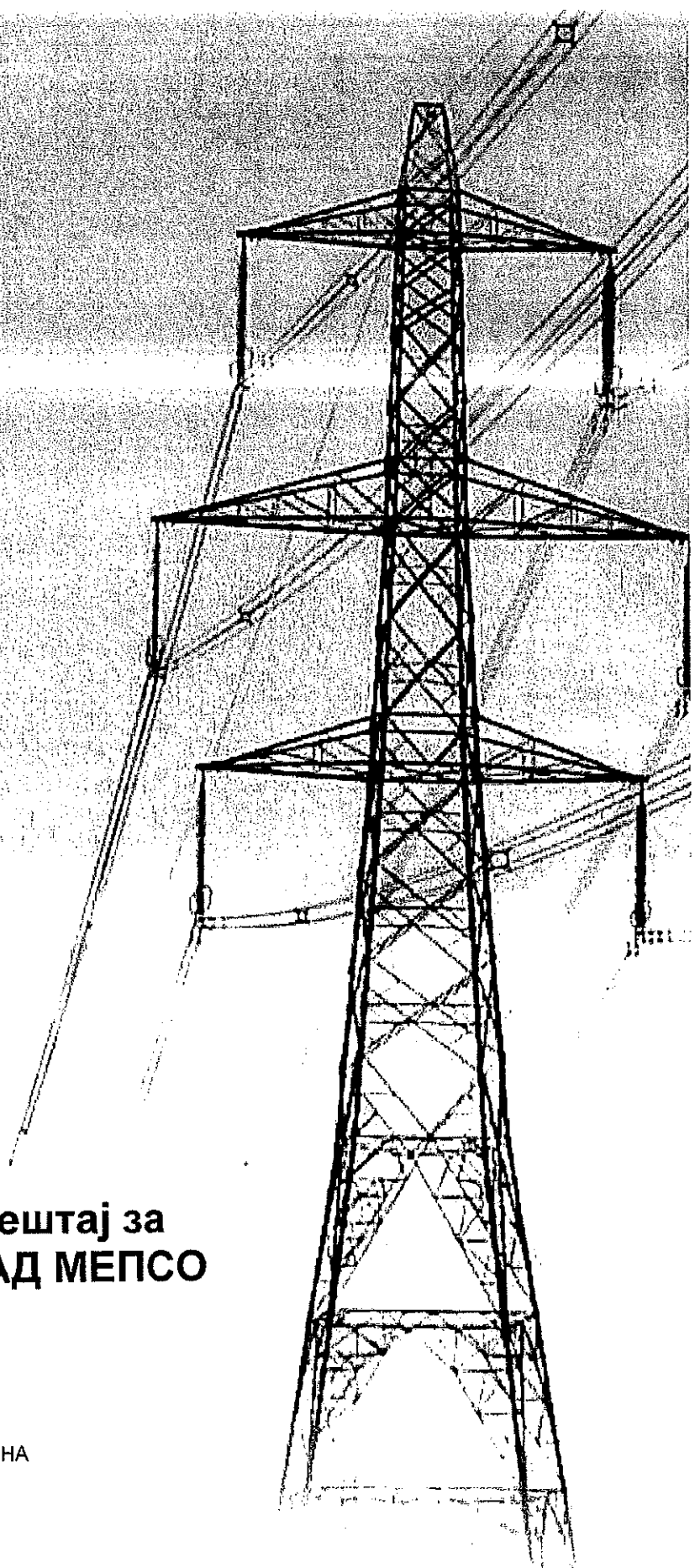
Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за
годината што завршува на 31 декември 2022

MEPCO

**Годишен
финансиски извештај за
работењето на АД МЕПСО
во 2022 година**

СКОПЈЕ, ФЕВРУАРИ 2023 ГОДИНА

СОДРЖИНА

ВОВЕД	3
I. ПРИХОДИ	4
II. РАСХОДИ	11
РЕЗИМЕ	21

Вовед

Врз основа на анализите на податоците за вкупните приходи и расходи од работењето за период од 01.01.2022 до 31.12.2022 година, АД МЕПСО изготви **Годишен финансиски извештај за работењето во деловната 2022 година.**

Во Годишниот финансиски извештај за работењето во 2022 година се презентирани показатели за:

- Остварените вкупни приходи, во кои доминантно учество имаат приходите од основната, регулирана дејност – пренос на електрична енергија, кои се базирани на податоците за пренесените количини на електрична енергија за потрошувачите директно приклучени на електропреносната мрежа и количини на електрична енергија предадени на дистрибутивните системи. Истите се пресметани согласно регулираната просечна тарифа за услугата пренос на електрична енергија која е одобрена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги, која до 30.06.2022 година изнесуваше 0,3409 денари за киловат час, а од 01.07.2022 година 0,3407 денари за киловат час, т.е е намалена за 0,03 %
- Согласно примената на Тарифниот систем за пренос и за пазар на електрична енергија од 01.07.2014 година се утврдуваат пресметковните елементи и основите за формирање на тарифи за користењето на електропреносниот систем. Во Согласно со Одлуката на РКЕВУ бр.08-273/21 од 31.12.2021 година која е во примена од 01.01.2022 година, просечната тарифа за вршење на регулираната енергетска дејност пренос изнесува 0,3409 ден/kWh, и се состои од три пресметковни елементи, врз основа на кои АД МЕПСО го фактурира надоместокот за користење на електропреносниот систем по тарифа која, за активна електрична енергија 0,3015 ден/kWh, за врвна активна моќност 19,8515 ден/kW, за прекумерно преземена реактивна електрична енергија 0,1206 ден/kvarh.
- Во согласно со Одлуката на РКЕВУ УП1 бр.08-168/22 од 29 јуни 2022 година, од 01 Јули 2022 година просечната тарифа за вршење на регулираната енергетска дејност пренос се намалува за 0,03%, од 0,3409 ден/kWh на 0,3407 ден/kWh, и се состои од три пресметковни елементи врз основа на кои АД МЕПСО го фактурира надоместокот за користење на електропреносниот систем по тарифа која по пресметковни елементи изнесува и тоа: за активна електрична енергија 0,3067 ден/kWh, за врвна активна моќност 17,3319 ден/kW и за прекумерно преземена реактивна електрична енергија 0,1227 ден/kvarh.
- Остварените вкупни расходи во анализираниот период се согласно книговодствената евиденција и документација, во кои со повисоки вредности се издвојуваат: амортизацијата, трошоците за системски услуги- трошоците кои произлегуваат од балансниот механизам, трошоците за aFRR балансен капацитет и mFRR балансен капацитет, трошоците за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносната мрежа, трошоците за користење на интерконективните системи - транзит на електрична енергија и сл.
- Доспеаните странски кредитни обврски и нивната отплата по основ на главнина и камата, согласно со склучените договори со меѓународните банки и тоа Европска банка за обнова и развој (ЕБРД), Светска банка (ИБРД) и Европската инвестициона банка (ЕИБ).

I Приходи

Во деловната 2022 година во АД МЕПСО вкупните приходи се остварени во висина од 12.395.193 илјади денари или 201,55 милиони евра.

(Прилог Табела 1 - Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО за 2022 година и Табела 1а - Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО по квартали за 2022 година)

I1. Приходите од регулираната енергетска дејност пренос на електрична енергија, се реализирани во висина од 2.204.540 илјади денари или 35,85 милиони евра.

Реализираните приходи од регулираната енергетска дејност од 2.204.540 илјади денари во 2022 година бележат зголемување од 484.856 илјади денари или 7,88 милиони евра или 28% повеќе, компарирајќи ги со остварените од минатата година во висина од 1.719.684 илјади денари 27,96 милиони евра. Приходите од регулираната енергетска дејност бележат зголемување пред се поради повисоката регулирана просечна тарифа за пренос на електрична енергија.

Имено, во периодот од јануари до јули од претходната 2021 година просечната преносна тарифа изнесуваше 0,1952 ден/kWh, додека во периодот од јули до декември од 2021 година беше зголемена за 41,06% и изнесуваше 0,2754 ден/kWh. Додека, регулираната просечна тарифа за пренос на електрична енергија во 2022 година (периодот од јануари до јуни од 2022 година) изнесува 0,3409 ден/kWh т.е е зголемена за 23,77 % ден/kWh, додека во периодот од јули до декември од 2022 година е намалена за 0,03% и изнесува 0,3407 ден/kWh.

Пренесените количини на електрична енергија во 2022 година од 6.397 GWh се за 834 GWh пониски или 12% во однос на пренесените количини од 7.231 GWh во 2021 година.

(Прилог Табела 6 Регулирани просечни тарифи за регулирана енергетска дејност пренос и организирање и управување со пазарот на електрична енергија)

I(a+b +в) Приходот од регулираната дејност, пренос на електрична енергија, во 2022 година изнесува 2.204.540 илјади денари, и ги содржи приходите од преносот на активната електрична енергија на износ 1.943.398 илјади денари, приходите од врвната активна моќност на износ од 236.487 илјади денари и на прекумерно превземената реактивна енергија во вредност од 24.655 илјади денари.

период	врвна активна моќност		активна ел.енергија		прекумерно превземена реактивна енергија		вкупен износ од пренос
	kW	во денари	kWh	во денари	kvarh	во денари	во денари
1	2	3	4	5	6	7	8 (3+5+7)
01.01.2021 - 31.12.2021	14.982.169	181.200.924	7.231.248.522	1.524.387.119	159.083.349	14.096.335	1.719.684.378
01.01.2022 - 31.12.2022	12.623.097	236.486.617	6.397.306.124	1.943.398.242	202.547.612	24.655.161	2.204.540.020

I.1a Приходите од пренесената активна електрична енергија ги сочинуваат приходите кои се отворени од фактурирањето за пренесената електрична енергија на ЕВН Дистрибуција и приходи што се остварени од фактурирањата за пренесените количини на големите-директните потрошувачи, или приходи од активна електрична енергија кои се на износ од 1.943.398 илјади денари или 31,60 милиони евра во 2022 година. Истите се повисоки за 27% или за 419.011 илјади денари (6,81 милиони евра), споредно со минатогодишните остварувања во висина од 1.524.387 илјади денари или 24,79 милиони евра за истиот пресметковен елемент. Повисоката вредност во 2022 година е резултат на зголемената вредност за надоместокот на активна електрична енергија.

Во деловната 2022 година, во периодот од јануари до јуни од 2022 надоместокот за активна електрична енергија изнесува 0,3015 ден/kWh, додека во периодот од јули до декември од 2022 година надоместокот е зголемен и изнесува 0,3067 ден/kWh.

Во деловната 2021 година, во периодот од јануари до јули од 2021 надоместокот за активна електрична енергија изнесува 0,1757 ден/KWh, додека во периодот од август до декември од 2021 година надоместокот изнесуваше 0,2458 ден/KWh.

Ив. Приходите од врвната активна моќност, согласно примената на Тарифниот систем за пренос и пазар на електрична енергија, се реализирани во висина од 236.487 илјади денари или 3,85 милиони евра. Остварените приходи по овој основ се повисоки за 31% во споредба со остварувањата од 181.201 илјади денари во минатата 2021 година, како резултат на корегираниот тарифа за врвна активна моќност.

Во деловната 2022 година, во периодот од јануари до јуни од 2022 надоместокот за врвна активна моќност изнесува 19,8515 ден/KWh, додека во периодот од јули до декември од 2022 година надоместокот е корегирани и изнесува 17,3319 ден/KWh.

Исто така во периодот од јануари до јули од 2021 година надоместокот изнесуваше 9,5589 ден/KWh, додека во втората половина од годината надоместокот за врвна активна моќност беше зголемен и изнесуваше 14,7051 ден/KWh.

Ив. Приходите од прекумерно превземената реактивна електрична енергија, во 2022 година се реализирани во висина од 24.655 илјади денари или 0,40 милиони евра и се 75% повисоки со минатогодишните остварувања на износ од 14.096 илјади денари. Остварените приходи по овој основ зависат од однесувањето, односно од превземањата на активната електрична енергија од поделни поголеми потрошувачи, но и од надоместокот-тарифата за овој пресметковен елемент, кој во периодот јануари- јуни од 2022 година изнесуваше 0,1206 ден/kVarh, додека во втората половина од годината, т.е, во периодот од јули до декември изнесува 0,1227 ден/kVarh. Во првата половина од минатата 2021 година надоместокот за реактивната енергија изнесуваше 0,0703 ден/kvarh, додека во втората половина од годината 0,0983 ден/kvarh.

Балансен механизам

На 28.06.2019 од страна на Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија одобрени се "Правилата за балансирање на електроенергетскиот систем" (Решение бр. 02-2468/1 од 28.06.2019 година) и истите стапија на сила на 01.01.2020 година.

Балансен капацитет и балансна енергија

За потребата за балансирање на електроенергетскиот систем, согласно правилата за балансирање ОЕПС има обврска да обезбеди:

- Примарна регулација (FCR-Frequency Containment Reserve),
- Секундарна регулација (aFRR - automatic Frequency Restoration Reserve)
- Терциерна регулација (mFRR - manual Frequency Restoration Reserve)
- Резерва на активна моќност (RR – Replacement Reserve)

Големината на резервата за примарна регулација се пресметува на ниво на сите ТСОа од ЕНТСО Е зоната. Согласно правилата за балансирање, BSP е должен да ја обезбеди потребната резерва за примарна регулација во своите производни единици и истото не е предмет на финансиско порамнување со АД МЕПСО.

Големината на резервата за секундарна регулација е пресметана согласно проценката за максималното оптоварување во нашиот ЕЕС.

Големината на терциерната резерва се обезбедува согласно моќноста на најголемиот производен капацитет и истата се користи во случај на отстапување на планираното производство и потрошувачка на електрична енергија во нашиот електроенергетски систем со цел во секое време да се обезбеди доволен регулационен опсег за секундарна регулација.

Согласно Правилата за балансирање, ОЕПС има право да обезбеди резерва на активна моќност (RR) согласно правила за набавка на RR.

2. Системски услуги – балансна енергија

1.2а. Приходите од секундарна регулација во 2022 година се реализираа на износ од 270.125 илјади денари, за активирана aFRR балансна енергија од 29.201 MWh електрична енергија за регулација надолу.

Приходите од секундарна регулација за активирана aFRR балансна енергија од 19.682 MWh електрична енергија за регулација надолу, во 2021 година се реализираа на износ од 56.270 илјади денари.

1.2б. Приходите од терциерна регулација во 2022 година се реализираа на износ од 478.945 илјади денари, за активирана mFRR балансна енергија од 91.162 MWh електрична енергија за регулација надолу.

Приходите од терциерна регулација за активирана mFRR балансна енергија од 62.769 MWh електрична енергија за регулација надолу, во 2021 година се реализираа на износ од 107.844 илјади денари.

1.3. Приходите од отстапување на БОС или приходите од балансирање кои се јавуваат како приходи поради повеќе превземена електрична енергија од електроенергетскиот систем од планираните количини, во 2022 година изнесуваат 3.395.498 илјади денари или 55,21 милиони евра. Минатата 2021 година по овој основ се остварија приходи во висина од 4.422.674 илјади денари или 71,91 милиони евра.

Согласно Правилата за балансирање, сите учесници на пазарот на електрична енергија, се балансно одговорни и учествуваат во процесот на порамнување на отстапувањата. Балансниот механизам е така конципиран да за превземената електрична енергија од ЕЕС, балансно одговорната страна (БОС) му плаќа на ОЕПС по цената на порамнување, додека за оставената електрична енергија во ЕЕС, ОЕПС му плаќа на БОС по цената на порамнување. Во процесот на финансиското порамнување ОЕПС е финансиски неутрален, освен во делот на разликата во цената на електричната енергија од компензација.

Поради енормното зголемување на цената на електричната енергија на европските берзи, како и недоволното производство на електрична енергија од домашните производители, дел од БОС континуирано ја намалува набавката на електрична енергија од отворениот пазар, која требаше да ја испорачуваат на своите потрошувачи и ја користеа балансната енергија на АД МЕПСО, за нивно снабдување. Ова доведе до поголеми отстапувања на БОС, а со тоа и до зголемување на трошоците за порамнување на отстапувањата кои БОС треба да ги плати на АД МЕПСО.

Имајќи ја во предвид сложената електроенергетска состојба, Владата на РС Македонија донесе Уредба за критериумите и условите за прогласување на кризна состојба во снабдувањето со електрична енергија, следствено на тоа, на 9 Ноември 2021 година, прогласена е кризна состојба во енергетскиот сектор.

1.4. Компензација Fskar на несакани отстапувања- Во процесот на балансирање на електроенергетскиот систем се јавуваат несакани отстапувања према другите електроенергетски системи. За несаканите отстапувања на ниво на Европа се дефинираат компензациони програми за секој ТСО посебно. За количините од компензационите програми ОЕПС спроведува тендерска постапка за купување/продавање на електричната енергија. По тој основ АД МЕПСО во 2022 година оствари приходи во висина од 1.411.767 илјади денари или 22,95 милиони евра, додека минатата 2021 година, се остварени приходи во вредност од 373.592 илјади денари или 6,07 милиони евра.

Од 01.06.2021 година започна имплементацијата на FSkar-Financial Settlement of k*Df, ACE and ramping period, односно започна go-life периодот, при кој секојдневно се

разменуваат извештаи и потврдни документи на истите. Имајќи го во предвид функционирањето на FSkar механизмот, се создаваат и обврски следствено и трошоци на АД МЕПСО кои треба да бидат подмирени према JAO – Joint Allocation Office S A, Luxemburg.

Поради недоволното производство на електрична енергија од домашните производители, како и поради неочекуваниот пораст на цената на електричната енергија, дел од БОС континуирано ја намалува набавката на електричната енергија од отворениот пазар, која требаше да ја испорачаат на своите потрошувачи, и ја користеа балансната енергија на АД МЕПСО за снабдување на своите потрошувачи. Ова предизвика драстично зголемување на обврските -трошоците на АД МЕПСО кон европскиот електроенергетски систем согласно FSkar механизмот.

1.5. Приходите од ИТС механизмот, транзит на електрична енергија во 2022 година се реализирани на износ од 34.306 илјади денари или 0,56 милиони евра и се повисоки за 160%, во споредба со минатата година кога истите се реализираа на износ од 13.199 илјади денари или 0,21 милиони евра.

Овие приходи произлегуваат од посебниот систем на меѓународна пресметка, наречен ИТС механизам за пресметка (компензација на преносните системи), според кој механизам се дефинира заеднички Европски фонд, на 42 земји членки на ЕНТСО-Е. Приходите остварени по основ на транзит на секој преносен систем оператор (ТСО) се базираат на искористеноста на неговата мрежа за пренос-транзит на електрична енергија, при што во пресметките се користат правила (формули) каде освен количината на пренесената електрична енергија битни фактори се и развиеноста на преносната мрежа, висината на загубите на електричната енергија како и цената по кои загубите се плаќаат.

По основ на ИТС механизмот – транзит во 2022 година имаме повеќе нето финансиски приливи и тие изнесуваат 2.618 илјади денари или 0,04 милиони евра, додека минатата година по овој основ се остварија нето трошоци на износ од 79.081 илјади денари или 1,29 милиони евра. Кај приходите од транзит постои значително отстапување во однос на приходите остварени во 2021 година, од причина што повеќе фактори имаат свое влијание на нивната реализација односно се зависни од повеќе сложени варијабилни елементи, кои тешко можат да се предвидат.

Приходи и расходи- трошоци од транзитот на ел.енергија
(ИТС механизам за пресметка) за 2022 година

1	2021 година		2022 година		разлика 2022-2021		индекси 8 (4/2)
	000 ден 2	во евра 3	000 ден 4	во евра 5	000 ден 6(4-2)	во евра 7(5-3)	
1 приходи	13.199	214.618	34.306	557.821	21.107	343.203	260
2 расходи	92.280	1.500.488	31.688	515.252	(60.592)	(985.236)	34
нето приходи (1-2)	(79.081)	(1.285.870)	2.618	42.569	81.699	1.328.439	(3)

1.6. Приходите од алокација на прекуграничните преносни капацитети во деловната 2022 година изнесуваат 4.399.917 илјади денари или 71,54 милиони евра. Истите се повисоки за 265% или повисоки за 3.195.581 илјади денари, или 51,96 милиони евра во споредба со остварените 1.204.336 илјади денари во 2021 година или 19,58 милиони евра.

**Приходи и расходи- трошоци од алокација
на прекугранични капацитети за 2022 година**

	2021		2022		разлика 2022-2021		индекс
	во 000 ден	во евра	во 000 ден	во евра	во 000 ден	во евра	
1	2	3	4	5	6(4-2)	7(5-3)	8(4/2)
1 приходи	1.204.336	19.582.699	4.399.917	71.543.366	3.195.581	51.960.667	365
2 расходи	358.648	5.831.675	1.590.733	25.865.577	1.232.085	20.033.902	444
нето приходи (1-2)	845.688	13.751.024	2.809.184	45.677.789	1.963.496	31.926.764	332

При тоа нето приходите по основ на алокација изнесуваат 2.809.184 илјади денари или 45,68 милиони евра, поради настанатите трошоци по истиот основ во висина 1.590.733 илјади денари или 25,86 милиони евра. Нето приходите се повисоки за 1.963.496 илјади денари или 31,93 милиони евра од нето приходите за алокација на прекуграничните преносни капацитети во 2021 година кои изнесуваат 845.688 илјади денари или 13,75 милиони евра.

Имено, новите Правила за доделување на прекуграничните преносни капацитети се усвоени од страна на РКЕВУ во Октомври 2021 година, а почнаа да се применуваат од јануари 2022 година. Согласно Правилата за доделување на прекугранични преносни капацитети, АД МЕПСО спроведува постапка и ги доделува расположивите прекугранични преносни капацитети на годишно и месечно ниво

Имајќи го во предид примената на овие правила и методи во спроведувањето на аукциите, покрај приходи се евидентираат и трошоци по основ на аукции на прекугранични преносни капацитети.

Според новите правила АТЦ, на Македонско-Грчката (МК-ГР) граница се доделуваат на аукции спроведени од страна на SEE CAO во Подгорица и АД МЕПСО од таму остваруваат само приходи од алокација.

Според новите правила АТЦ, на Македонско-Косовската (МК-ХК) граница се доделуваат на аукции спроведени од страна на SEE CAO во Подгорица и АД МЕПСО од таму остваруваат само приходи од алокација.

На Македонско-Српската (МК-РС) граница воведен е методот на заедничка аукција (Joint Auction). Согласно Договорот со АД Електромрежа на Србија (АД ЕМС), АД МЕПСО ги спроведува годишните и месечните аукции на оваа граница, додека АД ЕМС ги спроведува дневните и intra day аукции. Половина од приходите добиени од спроведените годишни и месечни аукции на МК-РС граница се префрлаат на АД ЕМС – Електромрежа на Србија, а од дневните аукции кои ги спроведува АД ЕМС, АД МЕПСО има само приход.

На Македонско-Бугарската (МК-БГ) граница од оваа година исто така воведен е методот на заедничка аукција (Joint Auction). Согласно Договорот со ЕСО ЕАД, АД МЕПСО ги спроведува годишните и месечните аукции на оваа граница, додека ЕСО ЕАД ги спроведува дневните аукции. Половина од приходите добиени од спроведените годишни и месечни аукции на МК-БГ граница се префрлаат на ЕСО ЕАД Бугарија, а од дневните аукции кои ги спроведува ЕСО ЕАД Бугарија, АД МЕПСО има само приход.

1.7. Приходите од камати и позитивни курсни разлики во 2022 година на износ од 61.586 илјади денари се однесуваат на камати од редовното работење и позитивни курсни разлики, и се скоро три пати повисоки од реализираните од минатата година на износ од 20.761 илјади денари.

Приходите по основ на затезни камати од неповрзани друштва се реализираа во 2022 година во висина од 46.540 илјади денари, во најголем дел се однесуваат на наплатени камати од АД ЕЛЕМ- АД ЕСМ, за ненавремено подмирување на обврските, додека приходите по основ на камати од банки се реализираа на износ од 623 илјади денари. Приходите од позитивните курсни разлики на крајот на 2022 година се реализираа на износ

од 15.046 илјади денари и се 59% повисоки од остварените во 2021 година во висина од 9.441 илјади денари.

I.8. Приходи од судски спорови во деловната 2022 година се евидентирани на износ од 33 илјади денари, додека во тековната 2021 година се реализираа во висина од 30 илјади денари.

I.9. Приходите од надомест на штети во висина од 880 илјади денари се однесуваат на остварените приходи од наплатените оштетни побарувања од пријавените имотни штети на осигурителните компании и оштетни побарувања по основ на каско осигурување на моторните возила. Минатата година, приходите од надомест на штети се реализираа на износ од 5.998 илјади денари и во оваа вредност е содржан износ од 4.551 илјади денари, пресметан бонус за 2018-2019 година од осигурителната компанија АД Еуропинк- Осигурување.

I.10. Приходите остварени по основ на надоместок за приклучоци се реализираа во висина од 16.580 илјади денари кои се скоро со идентична вредност на минатогодишните остварувања и овие приходи се однесуваат за извршениот приклучок на електроенергетски објект трафостаница и далекувод од термоелектраната топлана ТЕ-ТО од Скопје.

I.11. Приходите од грантови (Сискон – Сименс), во висина од 1.289 илјади денари се остварени приходи согласно склучен Договор за грант од 22.02.2016 година, а се однесуваат за Договор бр. 02-5077 од 29.09.2017 година со Конзорциум Сименс Белград и Сискон Драгиша- Скопје за проектот “Проширување на SKADA- системот за Трафостаницата во Дуброво”. Имено дел од проектот според договорот е финансиран од Грант, а остатокот е финансиран од заем од ЕБРД и од сопствени средства.

I.12. Приходите остварени по основ на грант– Тринити во висина од 741 илјади денари, се однесуваат на добиениот грант за Прекугранично управување со обновливи извори и енергии, добиен врз база на Програмата Хоризон 2020-за истражување и иновации. CROSSBOW - CROSS BOrder management of variable renewable energies and storage units enabling a transnational Wholesale market е проект кој што е одобрен и финансиран од Европската комисија преку програмата Horizon 2020. Во проектот учествуваат 24 партнери од цела Европа меѓу кои и АД МЕРСО.

I.13. Приходите остварени по основ на грант– WAMS во висина од 1.210 илјади денари, се однесуваат на добиениот грант за системот за мониторирање на интерконекциите и се добиени средства согласно Договорот и Проектот WAMS, за изградбата на далекуводот до Македонско -Албанската граница.

I.14. Приходите остварени по основ на грант– Кончар Кет Енергоинвест во висина од 11.223 илјади денари, се однесуваат на добиени основни средства и ставени во употреба согласно со Договор.

I.15. Приходите од поранешни години се остварени приходи на износ од 75.563 илјади денари за остварени приходи по основ на дебаланси, наплатени резервирани средства по основ на дебаланси.

I.16. Приходите од наплатената гаранција на износ 3.690 илјади денари се однесува на наплатената гаранција од У Пауер, поради неисполнување на обврските од Договорот.

I.17. Приходите од наплатените пенали на износ од 138 илјади денари се однесуваат на фактурираната договорна казна

I.18. Други приходи од надомест на штети во 2022 година не се реализирани, додека минатата година се остварени приходи во висина од 122.161 илјади денари од надомест на штети согласно Договорот со Енерџи уинд ДОО Струмица, поради раскинување на Договорот и неисполнување на договорните обврски за испорака на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносната мрежа

I.19. Приходите по други основи во 2022 година се остварени во висина од 27.162 илјади денари. Во оваа ставка на приходи вклучени се приходите од наемнини во висина

од 3.566 илјади денари, исто така тука се вклучуени и приходите од продажба на неповрзани субјекти на износ од 12.760 илјади денари, приходите од награди-бонуси од телекомуникациски оператори на износ од 1.314 илјади денари, приходите од дотации се на износ од 9.349 илјади денари. Останатите приходи се евидентирани на износ од 173 илјади денари.

I. Вкупните приходи на износ од 12.395.193 илјади денари или 201,55 милиони евра реализирани во деловната 2022 година се повисоки за 52% во однос на остварените вкупни приходи во 2021 година на износ од 8.134.448 илјади денари или 132,27 милиони евра што значи има зголемување од 4.260.745 илјади денари или 69,28 милиони евра.

Основната причина поради која вкупните приходи бележат зголемување од 52% во однос на минатогодишните остварувања е пред се, поради зголемувањето на приходите од алокацијата на прекуграничните преносни капацитети кои се реализираа во висина од 4.399.917 илјади денари или 71,54 милиони евра и кои се повеќе од три и пол пати повисоки, или повисоки за 3.195.581 илјади денари или 51,96 милиони евра од остварените од минатата година на износ од 1.204.336 илјади денари или 19,58 милиони евра.

Зголемувањето на вкупните приходи се должи и на зголемувањето кај приходите остварени по основ на компензација-FSкаг механизмот за пресметка, кои се реализираа на износ од 1.411.767 илјади денари или 22,95 илјади денари или бележат пораст од 278 %.

Повисоките вредности на елементите кои го сочинуваат балансниот механизам се резултат на енергетската криза кај нас и пошироко во регионот, поради значително повисоката набавна цена на електрична енергија на отворениот пазар на електрична енергија.

Вкупните приходи во 2022 година бележат зголемување во однос на минатогодишните остварувања и поради зголемените приходи од регулираната енергетска дејност-пренос на електрична енергија, кои се зголемени за 28% или 484.856 илјади денари, или 7,88 милиони евра, како резултат на зголемената регулирана просечна тарифа за пренос од 23,77% во 2022 година која што беше со важност во првата половина од годината.

Пренесените количини на електрична енергија се пониски од пренесените во минатата година за 12%. Имено, пренесените количини на електрична енергија во 2022 година од 6.397 GWh се за 834 GWh пониски во однос на пренесените количини од 7.231 GWh во 2021 година.

II. Расходи

Во деловната 2022 година АД МЕПСО оствари приходи во вкупен износ од 12.395.193 илјади денари или 201,55 милиони евра и расходи во вкупен износ од 11.004.699 илјади денари или 178,94 милиони евра, при што се оствари позитивен финансиски резултат од редовното работење на износ од 1.390.494 илјади денари или добивка за деловната година од 22,61 милиони евра.

(Прилог Табела 1 - Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО за 2022 година и Табела 1а - Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО по квартали за 2022 година)

II. Остварените вкупни расходи на износ од 11.004.699 илјади денари (178,94 милиони евра) компарирани со вкупно остварените расходи од минатата година на износ од 7.958.232 илјади денари (129,40 милиони евра) покажуваат дека истите бележат зголемување од 38% или 3.046.467 илјади денари или 49,54 милиони евра.

II.1. Позначајна ставка на трошоци претставува **амортизацијата**, која за анализираниот период, деловната 2022 година изнесува 465.177 илјади денари. Вредносното трошење на основните средства, амортизацијата е за 3% повисока во споредба со претходната година, кога се реализира во вредност од 450.537 илјади денари. Имено, амортизацијата се пресметува со примена на стапките на амортизација утврдени со сметководствените политики на АД МЕПСО на вредноста на основните средства со состојба на 31.12.2021 година, зголемени за новонабавените и активирани основни средства во тековната 2022 година.

II.2 **Ставката на трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар** во деловната 2022 година изнесува 37.099 илјади денари. Трошоците за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар се за 1% повисоки во однос на остварените вредности во 2021 година од 36.552 илјади денари.

II.3. **Трошоците за сопствена потрошувачка на електрична енергија** во 2022 година се евидентирани на износ од 71.104 илјади денари, а минатата година изнесуваа 47.077 илјади денари и се однесуваат на трошоци за набавка на електрична енергија за сопствена потрошувачка на трафостаниците, административната зграда и останатите електроенергетски објекти. Набавката на електрична енергија за сопствени потреби на АД МЕПСО се набавува на слободниот пазар на електрична енергија во отворени, транспарентни и недискриминаторни постапки за јавни набавки. Бидејќи АД МЕПСО, по спроведување на отворената постапка не успеа да ги набави количините на електрична енергија за сопствени потреби за првиот квартал од 2022 година, снабдувањето со истите го обезбеди од снабдувачот во краен случај. Во периодот од април до декември, по спроведување на отворена постапка, количината на електрична енергија за сопствени потреби се набавуваше од ЕСМ Продажба, па оттука и повисоката вредност на оваа ставка на трошоци во 2022 година.

II.4. **Инвестиционото и тековното одржување** кое ги опфаќа услугите за одржување се остварени во висина од 39.765 илјади денари (од кои за тековно одржување на коли, износ од 8.734 илјади денари,) и се пониски за 15 % од минатогодишните трошоци за одржување кои беа реализирани на износ од 46.757 илјади денари. Реализацијата на оваа ставка на трошоци зависи од динамиката и активностите во одржувањето на електроенергетските објекти и постројки (далекуводи, трафостаници, прекинувачи, изолатори и сл.)

Со стапувањето на сила на новиот Закон за енергетика и согласно законските одредби во истиот и донесените подзаконски акти, електропреносниот систем оператор системските услуги е обврзан да ги набавува на слободниот пазар на електрична енергија. Со донесените подзаконски акти, Правилата за балансирање, Правилата за купување и продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област, управувана од страна на АД МЕПСО, Правилата за набавка на балансен капацитет и балансна енергија за секундарна регулација и Правилата за набавка

на балансен капацитет и балансна енергија за терциерна регулација и примената на истите од јануари 2020 година, во расходната страна од билансите се јавуваат нови ставки.

II.5. Трошоците системските услуги, кои ги сочинуваат закупот на балансниот капацитет и балансната енергија кои се неопходни за сигурна и стабилна работа на електроенергетскиот систем во 2022 година се реализираа на износ од 3.493.344 илјади денари или 56,80 милиони евра. Истите во 2021 година беа евидентирани на износ од 1.872.385 илјади денари или 30,44 милиони евра. Трошоците за системски услуги за 2022 година се повисоки од минатогодишните остварувања за 87%, или за 26,36 милиони евра поради повисокиот износ на балансниот капацитет за 160% или 15,72 милиони евра и за повисоката вредност на балансната енергија во тековната година за 52% или 10,64 милиони евра. Имено, балансниот капацитет за 2022 година беше реализиран во вредност од 1.570.414 илјади денари или 25,54 милиони евра, а минатата година 603.939 илјади денари или 9,82 милиони евра, Балансната енергија во 2021 година беше реализирана во вредност од 1.268.446 илјади денари или 20,63 милиони евра, додека во 2022 година на износ од 1.922.930 илјади денари или 31,27 милиони евра.

II.5 а Трошоците за закуп на балансниот капацитет во 2022 година се повисоки за 966.475 илјади денари или 15,72 милиони евра и изнесуваат 1.570.414 илјади денари или 25,54 милиони евра, додека минатата година беа реализирани на износ од 603.939 илјади денари или 9,82 милиони евра.

II.5а-1. Трошоците за активирање аFRR балансен капацитет, за 114.298 MW секундарна регулација нагоре и 114.298 MW надолу, во 2022 година се реализираа на износ од 527.694 илјади денари или 5,58 милиони евра.

II.5а-2. Трошоците за активирање mFRR балансен капацитет, за 653.259 MW терциерна регулација нагоре и 250.873 MW надолу, во 2022 година се реализираа на износ од 1.042.719 илјади денари или 16,95 милиони евра.

РАСХОД за набавка на балансен капацитет (системски услуги)
за 2021 година

	I квартал		II квартал		III квартал		IV квартал		вкупно 2021 година		
	конто	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10(2,4,6,8)	11(3,5,7,9)
1 аFRR балансен капацитет	40201	41.844	680.390	31.183	507.041	43.057	700.114	29.914	486.407	145.998	2.373.951
2 mFRR балансен капацитет	40202	132.595	2.155.041	140.552	2.285.398	146.222	2.377.593	38.632	628.163	457.941	7.446.195
вкупно (1+2)		174.379	2.835.431	171.735	2.792.439	189.279	3.077.707	68.546	1.114.569	603.939	9.820.146

РАСХОД за набавка на балансен капацитет (системски услуги)
за 2022 година

	I квартал		II квартал		III квартал		IV квартал		вкупно 2022 година		
	конто	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра	во 000 ден.	во евра
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10(2,4,6,8)	11(3,5,7,9)
1 аFRR балансен капацитет	40201	78.598	1.278.016	124.569	2.025.512	167.085	2.716.819	157.443	2.560.049	527.695	8.580.407
2 mFRR балансен капацитет	40202	144.101	2.343.106	253.171	4.116.602	341.102	5.546.374	304.345	4.948.699	1.042.719	16.954.780
вкупно (1+2)		222.699	3.621.122	377.740	6.142.114	508.187	8.263.203	461.788	7.508.748	1.570.414	25.535.187

II.5б-1. Трошоците од секундарна регулација за активирани аFRR балансна енергија од 35.656 MWh од електрична енергија за регулација нагоре, во 2022 година се реализираа на износ од 945.132 илјади денари или 15,37 милиони евра. Во 2021 година се реализираа на износ од 351.591 илјади денари или 5,72 милиони евра. за активирани аFRR балансна енергија од 34.582 MWh електрична енергија за регулација нагоре.

II.5б-2 Трошоците од терциерна регулација за активирани mFRR балансна енергија од 53.291 MWh од електрична енергија за регулација нагоре, во 2022 година се реализираа на износ од 977.798 илјади денари или 15,90 милиони евра. Во 2021 година се реализираа на износ од 916.855 илјади денари или 14,91 милиони евра, за активирани mFRR балансна енергија од 142.237 MWh електрична енергија за регулација нагоре.

II.6. Трошоци за БОС– трошоците од балансирање-отстапување се јавуваат како расходи поради оставена, помалку превземена електрична енергија од електроенергетскиот систем од планираните количини. ОЕПС набавува услуги за балансирање од давател на услуги за балансирање, а тие услуги се балансен капацитет и балансна енергија. Трошоците за БОС, балансно одговорна страна, во 2022 година се реализираа на износ од 999.571 илјади денари или 16,25 милиони евра, додека минатата година се реализираа на износ од 710.268 илјади денари или 11,55 милиони евра.

II.7. Компензација на несакани отстапувања – Fskar- Во процесот на балансирање на електроенергетскиот систем се јавуваат несакани отстапувања према другите електроенергетски системи. За несаканите отстапувања на ниво на Европа се дефинираат компензациони програми за секој ТСО посебно. За количините од компензационите програми ОЕПС спроведува тендерска постапка за купување/продавање на електричната енергија. По тој основ за 2022 година се остварени трошоци во висина од 1.654.448 илјади денари или 26,90 милиони евра, минатата година трошоците по овој основ беа евидентирани во висина од 1.994.351 илјади денари или 32,43 милиони евра.

Од 01.06.2021 година започна имплементацијата на Fskar-Financial Settlement of k*Df,ACE and ramping period, односно започна go-life периодот, при кој секојдневно се разменуваат извештаи и потврдни документи на истите. Имајќи го во предвид функционирањето на Fskar механизмот, се создаваат и обврски следствено и трошоци на АД МЕПСО кои треба да бидат подмирани према JAO – Joint Allocation Office S A, Luxemburg.

Поради недоволното производство на електрична енергија од домашните производители, како и поради неочекуваниот пораст на цената на електричната енергија, дел од БОС континуирано ја намалува набавката на електричната енергија од отворениот пазар, која требаше да ја испорачаат на своите потрошувачи и ја користеа балансната енергија на АД МЕПСО за снабдување на своите потрошувачи. Ова предизвика драстично зголемување на обврските -трошоците на АД МЕПСО кон европскиот електроенергетски систем согласно Fskar механизмот.

II.8. Трошоците за набавка на електрична енергија за покривање на загуби во преносната мрежа во анализираниот период т.е. деловната 2022 година изнесуваат 1.641.781 илјади денари или 26,70 милиони евра и се за три и пол пати повисоки компарирани со реализираните трошоци за технички загуби во 2021 година на износ од 462.147 илјади денари или 7,51 милиони евра. Овие трошоци се зголемени за 255% или за 1.179.634 илјади денари или 19,18 милиони евра, пред се поради повисоката набавна цена на техничките загуби и поради зголемените количини на загуби во 2022 година од 115.796 MWh, во однос на реализираните 108.497 MWh во 2021 година.

Имено, просечната набавна цена на загубите во преносната мрежа е повисока скоро три и пол пати и изнесува 14,1782 ден/kWh или 230,54 евра по мегават час, во однос на просечната набавна цена од минатата година која изнесуваше 4,2595 ден/kWh или 69,26 евра по мегават час. Електричната енергија за покривање на одобрената количина на технички загуби се набавуваше на слободниот пазар на електрична енергија во транспарентна, недискриминаторна и објективна постапка во првиот квартал од 2022 година, во наредните квартали од 2022 година набавката на електрична енергија за покривање на загубите во преносната мрежа се вршеше од ЕСМ Продажба по набавна цена од 220 евра по мегават час.

Трошоци за технички загуби за ПРВ, ВТОР, ТРЕТ и ЧЕТВРТ квартал

	2021 година			2022 година			разлика 2022-2021 година			
	MWh	000 ден.	евра	MWh	000 ден.	евра	MWh	000 ден.	евра	индекс
1	2	3	4	5	6	7	8(8-2)	9(9-3)	10(7-4)	11(5/2) 12(6/3)
I - III (I кв.)	34.388	124.477	2.024.016	33.847	570.451	9.275.626	(541)	445.974	7.251.610	98 458
IV-VI (II кв.)	24.912	71.432	1.161.496	24.226	289.642	4.709.626	(586)	218.210	3.548.130	97 405
VII-IX (III кв.)	18.531	64.280	1.045.203	28.450	384.893	6.258.423	9.919	320.613	5.213.220	154 599
X-XII (IV кв.)	30.666	201.958	3.283.870	29.273	396.795	6.451.951	(1.393)	194.837	3.168.081	95 196
I - XII	108.497	462.147	7.514.585	115.796	1.641.781	26.695.626	7.299	1.179.634	19.181.041	107 355
просечна набавна цена			просечна набавна цена							
4,2596 ден/ kWh или 69,26 евра/MW bez 8m			14,1782 ден/ kWh или 230,54 евра/MW							

II.9. Ставката на трошоци за пазар – пазарна тарифа ги прикажува направените издатоци на АД МЕПСО за учество на пазарот на електрична енергија, при што се остварени трошоци по тој основ во висина од 961 илјади денари.

II.10 Трошоците за користење на интерконективните системи т.е. трошоците за транзит на електрична енергија, произлегуваат од ITC (Inter TSO Compensation Mechanism) механизмот за пресметка, (компензација на преносните системи). Во анализираниот период се евидентирани во висина од 31.688 илјади денари или 0,52 милиони евра и се пониски од од минатогодишните вредности кои се реализираа во висина од 92.280 илјади денари за 2021 година или 1,50 милиони евра. Причина за поголемите отстапувања на остварените транзитни трошоци е фактот што зависат од повеќе сложени тешко предвидливи варијабилни елементи како што се развиеноста на преносната мрежа, транзитот на енергија за и низ нашата земја, висината и цената на загубите, односно висината на трошоците за транзит зависат од повеќе фактори кои не можат однапред да се предвидат. Според ITC механизмот се дефинира заеднички европски фонд од 42 земји членки на ENTSO- E, во кој земјите кои увезуваат /извезуваат електрична енергија плаќаат во фондот, а земјите низ кои транзитира електричната енергија добиваат од фондот.

**Приходи и расходи- трошоци од транзитот на ел.енергија
(ITC механизам за пресметка) за 2022 година**

	2021 година		2022 година		разлика 2022-2021		индекси
	000 ден	во евра	000 ден	во евра	000 ден	во евра	
1	2	3	4	5	6(4-2)	7(5-3)	8 (4/2)
1 приходи	13.199	214.618	34.306	557.821	21.107	343.203	260
2 расходи	92.280	1.500.488	31.688	515.252	(60.592)	(985.236)	34
нето приходи (1-2)	(79.081)	(1.285.870)	2.618	42.569	81.699	1.328.439	(3)

II.11 Трошоците за ТЕЦ Неготино кои се однесуваат за закуп на резервна моќност во 2021 година изнесуваат 170.688 илјади денари или 2,77 милиони евра, согласно Одлуката на РКЕВУ од јуни 2019 година и Договорот со ТЕЦ Неготино. Имено за користењето на ТЕЦ Неготино како одложена терциерна резерва, АД МЕПСО во 2021 година евидентираше трошок во висина од 170.688 илјади денари или 2,77 милиони евра. додека во 2022 година, не евидентира трошок по тој основ. Поради енергетската криза, ТЕЦ Неготино почнувајќи од декември месец од 2021 година, и во текот на 2022 година произведува електрична енергија за домашниот пазар, при што тоа резултираше со намалување на трошоците на АД МЕПСО за овој издаток према ТЕЦ Неготино.

II.12. Трошоците за алокација на прекуграничните преносни капацитети во деловната 2022 година се остварија во висина од 1.590.733 илјади денари или 25,87 милиони евра согласно примената на Правилата за доделување на прекугранични преносни капацитети, кои се одобрени од страна на РКЕВУ, и се во примена од 01.01.2022 година. Имајќи ги во предвид примената на овие правила и методи во спроведувањето на аукциите се остваруваат и трошоци по основ на прекугранични преносни капацитети.

Според новите правила АТЦ, на Македонско-Грчката (МК-ГР) граница се доделуваат на аукции спроведени од страна на SEE CAO во Подгорица и АД МЕПСО од таму остваруваат само приходи од алокација.

Според новите правила АТЦ, на Македонско-Косовската (МК-ХК) граница се доделуваат на аукции спроведени од страна на SEE CAO во Подгорица и АД МЕПСО од таму остваруваат само приходи од алокација.

На Македонско-Српската (МК-РС) граница воведен е методот на заедничка аукција (Joint Auction). Согласно Договорот со АД Електромрежа на Србија (АД ЕМС), АД МЕПСО ги спроведува годишните и месечните аукции на оваа граница, додека АД ЕМС ги спроведува дневните и intra day аукции. Половина од приходите добиени од спроведените годишни и месечни аукции на МК-РС граница се префрлаат на АД ЕМС – Електромрежа на Србија, а од дневните аукции кои ги спроведува АД ЕМС, АД МЕПСО има само приход.

На Македонско-Бугарската (МК-БГ) граница од оваа година исто така воведен е методот на заедничка аукција (Joint Auction). Согласно Договорот со ЕСО ЕАД, АД МЕПСО ги спроведува годишните и месечните аукции на оваа граница, додека ЕСО ЕАД ги спроведува дневните аукции. Половина од приходите добиени од спроведените годишни и месечни аукции на МК-БГ граница се префрлаат на ЕСО ЕАД Бугарија, а од дневните аукции кои ги спроведува ЕСО ЕАД Бугарија, АД МЕПСО има само приход.

**Приходи и расходи- трошоци од алокација
на прекугранични капацитети за 2022 година**

	2021		2022		разлика 2022-2021		индекс
	во 000 ден	во евра	во 000 ден	во евра	во 000 ден	во евра	
1	2	3	4	5	6(4-2)	7(5-3)	8(4/2)
1 приходи	1.204.336	19.582.699	4.399.917	71.543.366	3.195.581	51.960.667	365
2 расходи	358.648	5.831.675	1.590.733	25.865.577	1.232.085	20.033.902	444
нето приходи (1-2)	845.688	13.751.024	2.809.184	45.677.789	1.963.496	31.926.764	332

Приходите од аукции за алокации на прекуграничните преносни капацитети во 2022 година изнесуваат 4.399.917 илјади денари или 71,54 милиони евра, додека трошоците за алокација на прекуграничните преносни капацитети се реализираа во висина од 1.590.733 илјади денари или 25,87 милиони евра.

При тоа нето приходите во 2022 година што се остваруваат по основ на аукции изнесуваат 2.809.184 илјади денари или 45,68 милиони евра и се за 232% повисоки или 1.963.496 илјади денари или 31,93 милиони евра од нето приходите од алокација за 2021 година кои се реализираа во висина од 845.688 илјади денари или 13,75 милиони евра.

II.14. Трошоците за изгубени спорови во 2022 година се реализираа на износ од 229.666 илјади денари, и се прилично повисоки од минатогодишните остварувања кои се реализираа на вкупен износ од 61.659 илјади денари. Високиот износ на оваа ставка на трошоци во најголем дел се однесува за настанатите трошоци (за воден судски спор со АД ЕЛЕМ -сега АД ЕСМ од 2006 година,) исплатените камати по главниот долг во вкупна вредност од 213.258 илјади денари.

II.15. Бруто платите на вработените се исплатуваат согласно позитивните законски прописи, Законот за исплата на плати, важечките Колективни договори, интерните акти. Во тековната 2022 година бруто платите се реализирани на износ од 482.926 илјади денари и истите се реализирани на пониско ниво за 1%, споредено со вредноста на бруто платите на вработените во минатата година на износ од 490.151 илјади денари.

Вредноста на бруто платите во анализираната 2022 година зависи од флукуацијата на вработените, бројот на вработените и просечната месечна бруто плата по вработен, исто така и од квалификациона структура на вработените, примената на Законот за исплата на плати. Имено на крајот од 2022 година, бројот на фактички вработените на АД МЕПСО изнесува 605 лица, или по вквалкуирани часови 649,05 просечен број на вработени,

додека на крајот на 2021 година, бројот на вработените изнесуваше 648 вработени или по вкalkулирани часови 667,67 просечен број на вработени. Исто така месечната бруто плата по вработен изнесуваше 61.177 денари во минатата година, а за тековната 2022 година месечната бруто плата по вработен е во пораст и изнесува 62.004 денари.

II.16. Трошоците за надомест на штети во 2022 година се во висина од 284 илјади денари, додека во 2021 година беа во висина од 10.115 илјади денари Со најголема вредност тука е содржан износот за надомест на штета на физичко лице во висина од 4.535 илјади денари.

II.17. Премиите за осигурување кои го претставуваат осигурителното покритие на осигурените материјални и нематеријални вложувања, осигурувањето од задолжителните ризици на работниците во процесот на работа и слично, се остварени на износ од 19.162 илјади денари во деловната 2022 година. Трошоците за осигурување се пониски за 7 % споредени со остварените за минатата година на износ од 20.700 илјади денари. Во текот на 2022 година АД МЕПСО ги применуваше Договорите по јавна набавка на услуги за осигурување на имотот и вработените кои беа склучени за три осигурителни години во Октомври од 2019 година, со неколку осигурителни компании. Трошоците за премиите за осигурување се однесуваат за осигурувањето по основ на автомобилска одговорност, патничко и колективно осигурување, како и осигурувањето на имотот на компанијата и каско осигурувањето на моторните возила, како и осигурувањето од општа одговорност за штети причинети на трети лица. Премиите за осигурување се пресметани согласно осигурените вредности за имотот и вработените на компанијата и соодветните премиски стапки согласно склучените Договори.

II.18. Вкупните обврски за камати по кредити и добавувачи за 2022 година изнесуваат 70.721 илјади денари и претставуваат збир на камати и провизии по девизните кредитни обврски во износ од 43.212 илјади денари, затезните, казнените камати за ненавремените плаќања кон комитентите на износ од 14.132 илјади денари и негативните курсни разлики во висина од 13.377 илјади денари.

II.19. Позицијата надомест за трошоци за вработените –се издатоци кои се прават согласно со Законот за работни односи и потпишаните колективни договори и ги вклучуваат надоместите за вработените за регрес за годишен одмор, за отпремнина при заминување на вработениот во пензија, трошоците за јубилејни награди, придонеси по основ на бенифициран стаж на вработениот, направени издатоци за помош во случај на болест, смрт, инвалидност, елементарна непогода, надомест за новороденче и сл. Во 2022 година направени се трошоци за вработените во висина од 43.813 илјади денари и се 13% повисоки од минатогодишните остварувања кои се реализираа во висина од 38.743 илјади денари. Во вкупниот износ од 43.813 илјади денари, содржани се трошоците за вработените за семинари и тековни обуки во земјата и странство во висина од 7.860 илјади денари, регресот за годишниот одмор во висина од 22.528 илјади денари, јубилејните награди на износ од 3.832 илјади денари, трошоците на вработените за отпремнина при заминување во пензија 4.773 илјади денари, трошоци за помош на вработени во висина од 3.147 илјади денари, надоместокот за новороденче 378 илјади денари и сл.

II.20. Даноци и придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот во 2022 година се реализираа на износ од 32.701 илјади денари и се повисоки во споредба со остварените во минатогодишниот период на износ од 29.409 илјади денари. Оваа категорија на трошоци ги содржи трошоците кои компанијата ги надоместува по основ на даноци на имот, придонеси и членарини на стопански комори и здруженија, административна такса и сл. Во вкупната вредност од 32.701 илјади денари е влучена и вредноста од 23.324 илјади денари за направената исплата по основ на членарина за меѓународната асоцијација за електропреносни систем оператори ENTSO – Е Белгија за годишна членарина за 2022 година, данок на имот 665 илјади денари, трошоци за данок на додадена вредност во висина од 6.882 илјади денари и сл.

II.13. Остварените останати материјални и нематеријални трошоци, на износ од 99.755 илјади денари ги вклучуваат трошоците за транспортни услуги, банкарските услуги, трошоци на платниот промет, дневници за службени патувања во земјата и странство, патните трошоци, трошоците за стручно образование и технолошко усовршување, интелектуални услуги и слично. Овие трошоци се повисоки за 5% компарирани со остварените 94.927 илјади денари остварени претходната 2021 година, пред се поради повисокиот реализиран износ на останатите трошоци за 3% повеќе и трошоците за спонзорства и донации за 246%, (остварени 10.003 илјади денари од тековна 2022 година, минатата година остварени на износ од 2.895 илјади денари).

II.13.т.3. Трошоците за донации и спонзорства се реализираа на износ од 10.003 илјади денари, што значи дека се повисоки за 246% од дадените донации и спонзорства во минатата година на износ од 2.895 илјади денари.

Дадените донации на АД МЕПСО во 2022 година во висина од 2.327 илјади денари, ги содржат дадените финансиски средства за здравствени, образовни и културни установи, детски клиника, спортски друштва и клубови, средства за верски установи, и сл.

Дадените донации се ослободени од оданочување бидејќи се одобрени за проекти за кои претходно се добиени Решенија од Министерството за правда дека се проекти што се од поширок општествен и јавен интерес. Нивното одобрување е во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, каде донациите под 5%, а спонзорствата под 3% од вкупните приходи на компанијата, се средства кои не подлежат на оданочување.

II.13.т.4. Групата на трошоци за пропаганда, промоции, реклама и репрезентација на вкупен износ од 1.985 илјади денари се повисоки од остварените од минатата година кои се реализираа на износ од 1.634 илјади денари.

II.13.т.7. Останатите трошоци од работењето на АД МЕПСО на вкупен износ од 64.012 илјади денари со состојба на 31.12.2022 година кои како неминовност се јавуваат во одвивањето на основните функции на компанијата се презентирани во табеларниот предлед

Табела бр. 2 – Останати трошоци од работењето од 01.01. 2022 до 31.12.2022 година.

II.13.a Ставката на трошоци вредносно усогласување на краткорочните побарувања во 2021 година се на износ од 930.115 илјади денари или 15,12 милиони евра. Овие краткорочни побарувања се однесуваат на побарувањата на АД МЕПСО кои ги има по основ на дебаланси за месеците ноември и декември од 2021 година. Како резултат на енергетската криза АД МЕПСО се соочува со потешкотии во наплатата на побарувањата од трговците и снабдувачите со електрична енергија. Бидејќи операторот на електропреносниот систем се соочува со неможност од наплата на побарувањата по основ на дебаланси, во Годишната сметка од работењето за 2021 година изврши резервирања на побарувањата од трговците и снабдувачите со електрична енергија во вредност од 930.115 илјади денари или 15,12 милиони евра.

Исплатени плати и број на вработени

II.15. Во деловната 2022 година исплатени се бруто плати во износ од 482.926 илјади денари. Бруто платата на вработените, покрај платата од редовното работење, ги содржи ноќната и прекувремена работа, државните празници, дежурства и слично, како и даноците и придонесите од плата.

За периодот јануари–декември 2022 година од исплатените бруто плати во износ од 482.926 илјади денари, за придонеси платен е износ од 135.223 илјади денари, за персонален данок платен е износ од 28.236 илјади денари и за нето плата исплатен е износ од 319.467 илјади денари, што значи дека 66,15% од бруто платата ја сочинуваат нето платите на вработените, додека на даноци и придонеси отпаѓаат 33,85% од пресметаната и

исплатена бруто плата. Просечната месечна бруто плата по вработен за дванаесетте месеци од 2022 година изнесува 62.004 денари.

Масата од бруто плата на износ од 482.925.831 денари е исплатена на 649,05 просечен број на вработени пресметани според вкалкулирани часови за дванаесетте месеци од 2022 година. Инаку АД МЕПСО својата регулирана енергетска дејност за пренос на електрична енергија ја извршува со 605 фактички број на вработени на крајот од 2022 година, на крајот на минатата 2021 година стварниот број на вработени изнесуваше 648 вработени.

Стварниот број на вработени на македонскиот електропреносен систем оператор на крајот на 2022 година и 2021 година, структурата на вработените според степенот на образование и родовата застапеност за 2022 и 2021 година е презентирани во табелата што следува,

Квалификациона структура на вработените на АД МЕПСО во 2022 година

Стручна подготовка	2021 година			2022 година			разлика 22-21	инд22/21						
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно								
Основно	18	3,7%	7	4,5%	25	3,9%	18	3,9%	8	5,5%	26	4,3%	1	104
III степен	54	11,0%	9	5,8%	63	9,7%	43	9,4%	9	6,2%	52	8,6%	-11	83
IV степен	247	50,2%	34	21,8%	281	43,4%	220	47,9%	35	24,0%	255	42,1%	-26	91
VI степен	14	2,8%	5	3,2%	19	2,9%	15	3,3%	4	2,7%	19	3,1%	0	100
VII степен	137	27,8%	88	56,4%	225	34,7%	141	30,7%	77	52,7%	218	36,0%	-7	97
VIII степен	22	4,5%	12	7,7%	34	5,2%	22	4,8%	12	8,2%	34	5,6%	0	100
VIII степен	0	0,0%	1	0,6%	1	0,2%	0	0,0%	1	0,7%	1	0,2%	0	100
вкупно	492	100,0%	156	100,0%	648	100,0%	459	100,0%	146	100,0%	605	100,0%	-43	93

Прилог Табела 4 и 5 - Примања на членовите на УПРАВНИОТ и НАДЗОРНИОТ ОДБОР согласно член 384 став 7 од Законот за трговски друштва)

Пренесена електрична енергија

Вкупно пренесената електрична енергија во тековната 2022 година изнесува 6.397 GWh, при тоа е остварен приход од регулираната енергетска дејност пренос на електрична енергија во висина од 2.204.540 илјади денари.

За потребите на потрошувачите приклучени на преносната мрежа во периодот јануари-декември 2022 година пренесена е електрична енергија од 6.397 GWh, додека за задоволување на потребите од електрична енергија во 2021 година, пренесени беа 7.231 GWh електрична енергија.

Реализираните количини на пренесената електрична енергија во 2022 година од 6.397 GWh се за 834 GWh пониски или 12% од пренесените количини на електрична енергија од 7.231 GWh во 2021 година.

Приходи од пренесена електрична енергија по квартали

	2021 година			2022 година			разлика 2022-2021 година					
	GWh	000 ден.	во евра	GWh	000 ден.	во евра	GWh	000 ден.	во евра	индекс		
	1	2	3	4	5	6	7	8(5-2)	9(6-3)	10(7-4)	11(5/2)	12(6/3)
I-III (I кв.)	2.110	414.180	6.734.634	2.160	737.958	11.999.317	50	323.778	5.264.683	102	178	
IV-VI (II кв.)	1.500	296.601	4.822.780	1.427	494.533	8.041.187	(73)	197.932	3.218.407	95	167	
VII-IX (III кв.)	1.565	438.366	7.127.902	1.257	435.039	7.073.805	(308)	(3.327)	(54.098)	80	99	
X-XII (IV кв.)	2.056	570.537	9.277.024	1.553	537.010	8.731.870	(503)	(33.527)	(545.154)	76	94	
I-XII	7.231	1.719.684	27.962.341	6.397	2.204.540	35.846.179	(834)	484.856	7.863.837	88	128	

(Прилог Табела 3 - Пренесени и реализирани количини на електрична енергија за 2022 година)

(Прилог Табела 3а - Приходи од пренесена електрична енергија по пресметковни елементи и квартали)

Кредитни обврски и инвестициони активности

Во периодот јануари – декември од 2022 година има редовна отплата на вкупно доспеаните кредитни обврски кон ЕИБ, ЕБРД и ИБРД и тоа:

главница	6.356.869,59 ЕУР	391.850.974,00 ден.
камата	643.470,24 ЕУР	39.685.454,00 ден.
провизија	183.960,69 ЕУР	11.346.110,00 ден.
Вкупно	7.184.300,52 ЕУР	442.882.538,00 ден.

(Прилог Табела 7 – Отплата на кредити на АД МЕПСО во 2022 година по квартали)

(Прилог Табела 8 – Биланс на состојба на АД МЕПСО за 2022 година)

I. Вкупниот износ на заемот од ЕИБ бр.22332 – изградба на трафостаници изнесува 12.500.000 ЕУР, грејс периодот изнесува 5 години, а рокот за отплата 15 години, со шестмесечни рати, на 15 март и 15 септември. По овој заем вкупно се повлечени средства во износ од 12.500.000 ЕУР, т.е сите средства се повлечени.

На 15 септември 2022 година доспевахе и е платена ратата од камата и главнина. Вкупно отплатената главнина по кредитот изнесува 10.199.999,94 ЕУР, а на 31.12.2022 година состојбата на заемот изнесува 2.300.000,06 ЕУР.

II. Вкупниот износ на заемот од ИБРД бр.48140-проширување на трафостаници и изградба на интерконективни и високонапонски далекуводи, изнесува 20.700.000 ЕУР, грејс периодот изнесува 5 години, а рокот за отплата 15 години, со шестмесечни рати, на 15 април и 15 октомври. По овој заем до 31.12.2022 година, вкупно се повлечени средства на износ од 20.063.855,79 ЕУР. Останати средства за повлекување по овој заем нема, истиот е целосно повлечен.

На 15 октомври 2022 година е платена рата од главнината, така да до 31.12.2022 година отплатена е главнина на износ од 20.063.855,79 ЕУР. На 31.12.2022 година состојбата на заемот изнесува 0,00 ЕУР, односно заемот е целосно отплатен.

III. Вкупниот износ на заемот од ИБРД нов бр.80440- изградба на 400 kV Далекувод Штип – Ниш, изнесува 14.000.000 ЕУР, пријавен е 16.06.2011 година со грејс период од 6 години, а рокот за отплата е 16 години, со шестмесечни рати, на 15 мај и 15 ноември.

По овој заем вкупно се повлечени средства во висина од 13.337.162,08 ЕУР. Останати средства за повлекување по овој заем нема, истиот е целосно повлечен.

Вкупно отплатената главнина по кредитот изнесува 5.009.437,68 ЕУР, додека на 31.12.2022 година состојбата на заемот изнесува 8.327.724,40 ЕУР.

IV. Вкупниот износ на заемот од ЕБРД нов бр.44114 -рехабилитација на контролниот систем изнесува 25.000.000 ЕУР, пријавен е 18.12.2014 година со грејс период од 3,5 години, а рокот за отплата е 12 години, со шестмесечни рати, на 20 јуни и 20 декември.

На 20.12.2022 година доспевахе и во рок платена е отплатата на заемот и тоа на име главница 1.194.816,50 ЕУР или 73.668.323,00 денари, камата 226.145,77 ЕУР или 13.943.379,00 денари и камата на неповлечени средства, провизија на износ од 14.122,05 ЕУР или 870.718,00 денари. По овој заем до 31.12.2022 година, вкупно се повлечени средства на износ од 20.285.314,17 ЕУР. Остануваат кредитни средства за повлекување во висина од 4.714.685,83 ЕУР.

До 31.12.2022 година вкупно отплатените средства по заемот се на износ од 7.142.332,56 ЕУР, а состојбата на заемот изнесува 13.142.981,61 ЕУР на 31.12.2022 година.

V. Вкупниот износ на заемот ЕБРД 46274 – изградба на 400 kV ДВ од ТС Битола 2 до Македонско-Албанска граница и изградба на 400/110 kV ТС во Охрид, изнесува 37.000.000,00 ЕУР, потпишан на 10.12.2015 година, грејс периодот изнесува 3,5 години, а рокот за отплата 15 години, со шестмесечни рати на 20 јуни и 20 декември.

По овој заем до 31.12.2022 година вкупно се повлечени средства во висина од 8.178.957,42 ЕУР, и остануваат средства за повлекување во висина од 28.821.042,58 ЕУР. На 20.12.2022 година имавме обврска за отплата на заемот, и тоа по основ на главница 445.330,94 ЕУР или 27.457.592,00,00 денари, камата на износ од 117.679,59 ЕУР или 7.255.723,00 денари и на име провизија, камата за неповлечени средства 73.253,48 ЕУР или 4.516.561,00 денари.

На 31.12.2022 година вкупно отплатените средства по заемот се на износ од 1.498.993,21 ЕУР, а состојбата на заемот изнесува 6.679.964,21 ЕУР на 31.12.2022 година.

Банка	број на кредит	проект	вкупно одобрен кредит	повлечени средства	отплатени средства	во евра
						состојба на заемот на 31.12.2022
ЕИБ	22332	Изградба на трафостаници	13.000.000	12.500.000,00	10.199.999,94	2.300.000,06
ИБРД	48140	Поширување на трафостаици и изградба на ДВ	20.700.000	20.063.855,79	20.063.855,79	-
ИБРД	80440	ДВ Штип - Ниш	14.000.000	13.337.162,08	5.009.437,68	8.327.724,40
ЕБРД	44114	Ревитализација на далеководна мрежа и контрола	25.000.000	20.285.314,17	7.142.332,56	13.142.981,61
ЕБРД	46274	Интерконекција Македонија - Албанија	37.000.000	8.178.957,42	1.498.993,21	6.679.964,21

РЕЗИМЕ

АД МЕПСО во работењето во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година, оствари вкупни приходи во висина од 12.395.193 илјади денари или 201,55 милиони евра, што е 52% повисоко споредено со остварените вкупни приходи во 2021 година во висина од 8.134.448 илјади денари или 132,27 милиони евра.

Вкупните расходи во деловната 2022 година изнесуваат 11.004.699 илјади денари или 178,94 милиони евра, што значи дека се 38% повисоки споредено со реализираните во 2021 година на износ од 7.958.232 илјади денари, односно 129,40 милиони евра.

Во деловната 2022 година АД МЕПСО оствари позитивен финансиски резултат – добивка од деловното работење во висина од 1.390.494 илјади денари или 22,61 милиони евра, додека во 2021 година АД МЕПСО оствари добивка од редовното работење во висина од 176.216 илјади денари или 2,87 милиони евра.

за 2022 година:

- вкупни приходи 12.395.193.498,00 денари или 201.547.861,76 евра
- вкупни расходи 11.004.698.513,00 денари или 178.938.187,20 евра
- добивка од деловното работење (добивка пред оданочување), 1.390.494.985,00 денари или 22.609.674,56 евра

- Со стапувањето на сила на новиот Закон за енергетика (Сл. Весник бр.96/2018 година) и согласно законските одредби во истиот и донесените подзаконски акти, електропреносниот систем оператор, системските услуги е обврзан да ги набавува на слободниот пазар на електрична енергија. Имено, на 28.06.2019 од страна на Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија одобрени се "Правилата за балансирање на електроенергетскиот систем" (Решение бр. 02-2468/1 од 28.06.2019 година) и истите стапија на сила на 01.01.2020 година. Стапувањето на сила на новиот Законот за енергетика и примената на Правилата за балансирање од јануари 2020 година, со основна цел за отворен, ефикасен и конкурентен пазар на електрична енергија, имаа значително влијание на тековното и финансиското работење на компанијата.

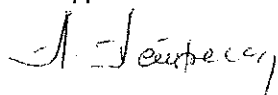
- Со Одлука на РКЕВУ УП1 бр.08-273/21 од 31 декември 2021 година, просечната тарифа за вршење на регулирана енергетска дејност пренос на електрична енергија се зголеми за 23,77%, од 0,2754 ден/kWh на 0,3409 ден/kWh, беше во примена во првите шест месеци од 2022 година, и придонесе за подобрување на економската и финансиска состојба на Друштвото и остварување на поволен финансиски резултат.

- Со Одлука на РКЕВУ УП1 бр.08-168/22 од 29 јуни 2022 година, просечната тарифа за вршење на регулирана енергетска дејност пренос на електрична енергија се намали за 0,03%, од 0,3409 ден/kWh на 0,3407 ден/kWh, беше во примена во втората половина од 2022 година, и влијаеше на економската и финансиска состојба на Друштвото и на финансискиот резултат.

- На финансискиот резултат од работењето на Друштвото во 2020, 2021 и 2022 година свое влијание имаа и вонредните околности на работењето, настанати од економската криза која е резултат на светската пандемија предизвикана од вирусот Covid-19, како и прогласената кризна состојба во енергетскиот сектор, на 9 Ноември 2021 година.

Изработил:

Служба за оперативен контролинг, план и анализа
Ангелина Петреска дипл.ек.

УО бр.02-1370/8
27.02.2023 година

